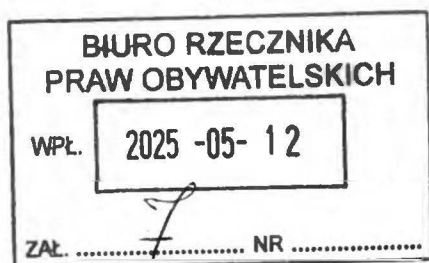

Koronowo, dn. 7 maja 2025 r.

S/P.0812.1.2025.KC

dot. KMP.571.19.2024.JW

4995

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W nawiązaniu do pisma KMP.571.19.2024.JW z dnia 26 lutego 2025 roku, (wpływ do tutejszej jednostki: 27 lutego 2025 r.), przy którym przesłano Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie, w załączeniu, przesyłam odpowiedzi na zalecenia przedstawione w raporcie oraz żądane w nim informacje.

Ponadto wskazuję, że informacja o sposobie realizacji wniosków i zaleceń z kontroli, którą przeprowadził w dniach od 5 do 7 marca 2025 roku Centralny Zarząd Służby Więziennej, zostanie przesłana odrębnym pismem.

Dyrektor
Zakładu Karnego w Koronowie
ppłk Tomasz Korytowski

Wykonano w 2 egz.:

1. adresat
2. a/a

Koronowo, dnia 7 maja 2025 r.

S/P.0812.1.2025.KC

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dot. KMP.571.19.2024.JW

W odpowiedzi na pismo KMP.571.19.2024.JW z dnia 26 lutego 2025 roku, przy którym przesłano raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie przeprowadzonej w dniach 15-19 lipca 2024 roku, przedstawiam informacje do zaleceń zawartych w przedmiotowym piśmie:

1. W odpowiedzi na zalecenie nr 1 wskazanego wyżej raportu informuję, że wszyscy osadzeni w Zakładzie Karnym w Koronowie traktowani są w sposób humanitarny, a względem nich nie stosuje się praktyk uwłaczających ich godności. Kara dyscyplinarna wskazana w art. 143 § 1 pkt 8 Kodeksu karnego wykonawczego, tj. umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni wykonywana jest w tutejszej jednostce zgodnie z obowiązującymi przepisami. W trakcie

odbywania wskazanej powyżej kary dyscyplinarnej, osadzeni mieli możliwość realizacji wszystkich przysługujących im praw. W wyjątkowych, jednostkowych przypadkach, podyktowanych wyłącznie względami bezpieczeństwa skazanych bądź bezpieczeństwa jednostki, w trosce o ich zdrowie i życie, z cel izolacyjnych, w których przebywali, zabierane były wyłącznie na czas niezbędny, przedmioty mogące służyć do podjęcia przez nich aktów autoagresji, takie jak: tekstylia, które mogli podrzeć w celu sporządzenia pętli zaciskowej lub sprzęty, które mogli wykorzystać do samookaleczenia. W zamian osadzeni otrzymywali ubranie, które utrudniało podjęcie aktów samoagresji. Należy podkreślić, że tego typu sytuacje zdarzały się incydentalnie, jedynie w przypadku pojawienia się wysoce uzasadnionych obaw co do wystąpienia niebezpiecznych zachowań ze strony skazanych rozmieszczonych w celach izolacyjnych i wynikały z konieczności zapewnienia ochrony ich życia i zdrowia. Działania te nie miały na celu poniżenia osadzonych, ani nie były żadnym nieformalnym sposobem karania bądź dyscyplinowania osadzonych. Powyższe było podyktowane tylko i wyłącznie względami bezpieczeństwa, a działania funkcjonariuszy miały na celu ochronę najwyższych wartości, czyli życia ludzkiego. Informuję również, że po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur oraz zaleceniach wówczas przekazanych, zaprzestano pozbawiania osadzonych wymaganego przepisami sprzętu kwaterunkowego i odzieży.

2. W związku z zaleceniem podjęcia pilnych działań mających na celu rozpoznanie problemu występowania przemocy fizycznej w poszczególnych oddziałach mieszkalnych oraz wyeliminowanie stosowania przemocy w jednostce, przeprowadzono szereg czynności sprawdzających w tym zakresie.

Kierownicy działów penitencjarnego oraz terapeutycznego tutejszej jednostki przeprowadzili pod tym kątem kontrolę wszystkich cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w Koronowie oraz rozmowy z funkcjonariuszami pełniącymi służbę w każdym z oddziałów mieszkalnych jednostki. Nie odnotowano żadnych uwag skazanych ani funkcjonariuszy odnośnie atmosfery panującej w jednostce, jak również doświadczenia przez osadzonych jakichkolwiek przejawów przemocy ze strony przełożonych.

W ambulatorium jednostki dokonano ponadto analizy dokumentacji w zakresie interwencji medycznych związanych z rzekomym stosowaniem przemocy fizycznej wobec osadzonych przez funkcjonariuszy. Przegląd spraw z tym związanych w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 4 marca 2025 roku nie wykazał istnienia żadnych nieprawidłowości, w jednostce nie doszło do fizycznych nadużyć przełożonych wobec skazanych.

Ustalono ponadto, że do Zakładu Karnego w Koronowie w okresie od 1 stycznia 2023 roku do chwili obecnej wpłynęło 17 skarg dotyczących zarzutu pobicia przez funkcjonariuszy tutejszej jednostki oraz 17 skarg związanych z niewłaściwym traktowaniem osadzonych przez

funkcjonariuszy. Wszystkie te skargi, po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających zostały uznane za nieuzasadnione.

Z ustaleń przeprowadzonej kontroli jasno wynika, że w Zakładzie Karnym w Koronowie nie rozpoznano problemu występowania przemocy fizycznej czy też nadużyć w stosunku do osadzonych ze strony funkcjonariuszy i pracowników.

3. Odnosząc się do zalecenia 3 informuję, że cyklicznie, rozkazem dziennym, przypomina się wszystkim funkcjonariuszom oraz pracownikom o obowiązku reagowania na obserwowane przez siebie naruszenia praw osadzonych i możliwości dokonywania zgłoszeń wewnętrznych lub zgłoszeń zewnętrznych (w tym do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich) na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów.

4. W odpowiedzi na zalecenie nr 4 wyjaśniam, że kamery systemu monitoringu CCTV obejmują swoim obrazem wejście do oddziału VIII oraz ciągi komunikacyjne w oddziale mieszkalnym, bez martwych stref. W związku z tym możliwa jest obserwacja wejść do wszystkich pomieszczeń zlokalizowanych wewnątrz oddziału.

5. Odpowiadając na zalecenie nr 5, wskazuję, że w przypadku zdarzeń, które występują w Służbie Więziennej kierownik jednostki organizacyjnej po powzięciu informacji o zdarzeniu w podległej mu jednostce, zabezpiecza materiały dowodowe mogące mieć ścisły związek ze zdarzeniem w myśl § 7 ust. 1 Zarządzenia nr 96/24 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 listopada 2024 r. w sprawie ustalenia organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, w tym sposobu i trybu informowania o zdarzeniach, które wystąpiły w Służbie Więziennej oraz ustalania sposobu i trybu przeprowadzania czynności sprawdzających dotyczących tych zdarzeń, oraz sposobu ich dokumentowania. Powyższe jest w pełni respektowane w Zakładzie Karnym w Koronowie.

6. W celu wyjaśnienia kwestii wskazanej w zaleceniu nr 6 informuję, że świadczenia zdrowotne co do zasady udzielane są bez obecności funkcjonariusza działu ochrony oraz innych osób niewykonyjących zawodu medycznego. Na podstawie art. 115 § 7a oraz § 8 Kodeksu karnego wykonawczego świadczenia zdrowotne mogą być udzielane w obecności funkcjonariusza niewykonyjącego zawodu medycznego na wniosek osoby udzielającej świadczenia zdrowotne, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia jej bezpieczeństwa. W Zakładzie Karnym w Koronowie w pełni przestrzega się powyższego.

7. W odniesieniu do zalecenia nr 7 informuję, że Kierownik Ambulatorium z Izbą Chorych przypomniał osobom udzielającym świadczeń medycznych w jednostce o konieczności prowadzenia dokumentacji medycznej w sposób czytelny.

8. W odpowiedzi na zalecenie nr 8 wyjaśniam, że funkcjonariusze bądź pracownicy Służby

Więziennej nie wykonujący zawodu medycznego, nie ingerują w przebieg udzielanych świadczeń medycznych. Kierownik Ambulatorium z Izłą Chorych regularnie przypomina każdemu funkcjonariuszowi i pracownikowi o niedopuszczalności ingerowania w przebieg konsultacji lekarskiej w zakresie niezwiązanym z zapewnieniem bezpieczeństwa. Nieprawdą jest, aby funkcjonariusze czy pracownicy ingerowali w przebieg wizyty u lekarza, czy też sugerowali zasadność zaordynowania osadzonemu określonych leków. Nie stosuje się kary w postaci podawania leków uspokajających w zastrzykach. Leczenie farmakologiczne opiera się m. in. na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o Ochronie Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 2012 roku w sprawie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności.

9. Odpowiadając na zalecenie nr 9 wyjaśniam, że warunki bytowe w celach mieszkalnych są monitorowane w sposób ciągły przez wyznaczonych funkcjonariuszy działu kwatermistrzowskiego, którzy realizują to poprzez wizytacje. Wszelkie ślady wilgoci znajdujące się w celach mieszkalnych i kącikach sanitarnych zostały usunięte, co więcej są one także na bieżąco usuwane przy pomocy profesjonalnych środków. Ponadto, sukcesywnie prowadzone są prace remontowe w celach mieszkalnych (w 2024 r. wyremontowano 4 cele mieszkalne, odświeżono powłoki malarskie w 1 celi oraz wymieniono 19 szt. drzwi do cel mieszkalnych).

Sporządzono również harmonogram prac remontowo-konserwacyjnych na 2025 rok, w którym zawarto m.in.:

- odświeżenie powłok malarskich i ułożenie płytek do sufitu w kącikach sanitarnych w 20 celach mieszkalnych;
- remont 23 cel mieszkalnych i kącików sanitarnych;
- wymiana stolarki okiennej w 20 celach mieszkalnych;
- wymiana 9 drzwi do cel mieszkalnych.

Aktualnie prowadzone są prace remontowe zgodne z zatwierdzonym harmonogramem prac remontowo-konserwacyjnych na 2025 rok oraz w ramach przydzielonych środków finansowych. Uszkodzone sprzęty oraz armatura będące na wyposażeniu cel mieszkalnych i kącików sanitarnych, a także innych pomieszczeń użytkowanych przez osoby osadzone, poddawane są na bieżąco naprawom, bądź są wymieniane. Ewentualne uszkodzenia lub usterki są usuwane bez zbędnej zwłoki (czas niezbędny na zakup potrzebnych materiałów i naprawę przedmiotów bądź usunięcie usterek czy też awarii).

Ponadto dokonano zmian w grupie wydatków budżetowych na rok 2025 dla Zakładu Karnego w Koronowie z przeznaczeniem na realizację zaleceń pokontrolnych zawartych w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie przeprowadzonej w dniach 15-19 lipca 2024 roku, dzięki którym zostaną przeprowadzone

remonty cel mieszkalnych.

10. W odniesieniu do zalecenia nr 10 informuję, że w 2024 roku wyposażono wszystkie cele mieszkalne w umywalki znajdujące się w zabudowanych kąciakach sanitarnych, w których dotychczas ich nie było. Nadmieniam, że w ww. celach mieszkalnych jednocześnie pozostawiono umywalki już istniejące.

11. Odpowiadając na zalecenie nr 11 wskazuję, że na terenie wydzielonego rejonu jednostki penitencjarnej – w rejonie budynku D w 2024 roku wykonano zadaszenie części placu, na którym realizowane są spacerory dla osadzonych. Brak barier architektonicznych pozwala na swobodne korzystanie z zadaszonej przestrzeni osobie poruszającej się przy pomocy wózka inwalidzkiego czy też ortopedycznego.

12. Odnosząc się do zalecenia nr 12 informuję, że w 2024 roku zwiększono o 100 % liczbę stanowisk w pomieszczeniu, w którym realizowana jest nagroda, o której mowa w art. 138 §1 pkt 2 Kodeksu karnego wykonawczego.

13. Zgodnie z zaleceniem nr 13, w celu umożliwienia realizacji większej ilości widzeń jednego dnia oraz wyjścia naprzeciw potrzebom bliskich odwiedzających osadzonych, zwiększono liczbę tur w jakich realizowane są widzenia. Powyższe może w znaczący sposób ułatwić osobom bliskim osadzonych dopasowanie widzenia do swoich potrzeb czy też dojazdu do jednostki. Ponadto remont i rozbudowa muru na terenie wydzielonego rejonu jednostki penitencjarnej – rejon budynku D, umożliwi zgodnie z obowiązującymi przepisami przekształcenie istniejącego budynku (sąsiadującego z budynkiem D) w salę widzeń, w której odbywać się będą widzenia osób odbywających karę pozbawienia wolności w całym kompleksie Zakładu Karnego w Koronowie. Przeniesienie sali widzeń umożliwi zwiększenie liczby realizowanych widzeń, a lokalizacja budynku oraz jego konstrukcja pozwolą na nieograniczony dostęp do niego osób niepełnosprawnych. Wspomniana inwestycja opiewa na 1 700 000,00 zł + koszt dostosowania, remontu oraz wyposażenia sali widzeń. Dodatkowo, wdrożenie powyższego rozwiązania umożliwi zmianę lokalizacji Ambulatorium z Izbą Chorych na pomieszczenia po istniejącej sali widzeń (budynek parterowy), które po wykonaniu prac remontowych zostanie dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami.

14. W odpowiedzi na zalecenie nr 14 informuję, że w dni wyznaczone do udzielania widzeń pozostają jeszcze wolne miejsca dla osób chętnych odbyć widzenie z osobami pozbawionymi wolności. Po przeprowadzeniu analizy udzielonych widzeń w 1 kwartale 2025 roku, wyliczono, że z możliwych do zrealizowania widzeń, które mogłyby odbyć się w dni wyznaczone do odwiedzin, we wskazanym powyżej czasie, 50 % z nich nie zostało wykorzystanych. Nie ma zatem konieczności wprowadzania realizacji widzeń także w dni ustawowo wolne od pracy.

15. Odnosząc się do zalecenia 15 wskazanego wyżej raportu, informuję, że w celu

przeprowadzenia odpowiedniego postępowania sprawdzającego, dokonano weryfikacji kontaktu telefonicznego z wyznaczonym numerem służącym do rejestracji widzeń. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości związanych z połączeniem telefonicznym. W przypadku wolnej linii udało się skontaktować z funkcjonariuszem pełniącym służbę na stanowisku rejestracji widzeń. Gdy linia była zajęta, po ponowieniu połączenia, bez problemu udało się nawiązać kontakt z jednostką.

Po dokonanej analizie obowiązującej formy rejestracji na widzenia, podjęto działania ukierunkowane na zapewnienie usprawnienia procesu zapisu na widzenia w postaci dodania dodatkowego terminu przyjmowania zgłoszeń. W świetle nowej formy zapisy na widzenia przyjmowane są telefonicznie pod numerem telefonu 52 382 09 29, w każdy wtorek w godzinach 9:00 – 12:00, oraz w każdą środę od 14:00 – 15:00. W związku z tym, można wysnuć wniosek, że poszerzona telefoniczna forma rejestracji, w postaci dwóch dni, jest odpowiednim rozwiązaniem. Obecny sposób przyjmowania zgłoszeń jest wystarczający i adekwatny do liczby osadzonych przebywających w Zakładzie Karnym w Koronowie. Wskazać należy, że spełniony został wcześniejszy postulat wskazany przez Rzecznika Praw Obywatelskich, poprzez rozszerzenie możliwości zapisu na widzenie w tutejszej jednostce w postaci dodania drugiego terminu.

16. W odpowiedzi na zalecenie nr 16 informuję, że dokonano przeglądu możliwości i potrzeb pod kątem dostosowania jednostki do potrzeb osadzonych z niepełnosprawnościami w wyniku czego zaplanowano następujące zadania:

- remont schodów wraz z wejściem głównym do pawilonów mieszkalnych A i B w Zakładzie Karnym w Koronowie, na który złożono Wniosek remontowy na kwotę 150 000,00 zł i taką kwotę przyznał Dyrektor Okręgowej Służby Więziennej w Bydgoszczy.
- modernizacja Ambulatorium z Izłą Chorych z uwzględnieniem minimalnych standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami – wartość zadania 700 000,00 zł;
- remont pomieszczenia higieniczno – sanitarnego z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych w Sali Widzeń – wartość zadania ok. 15 000,00 zł.

Zrealizowano także szkolenie wewnątrzzakładowe dla całej załogi z zakresu opieki nad osadzonymi ze szczególnymi potrzebami.

17. Odnosząc się do zalecenia nr 17 wskazuję, że w kwestii zniwelowania barier architektonicznych w miejscach, z których korzystać mogą osadzeni zostały poczynione następujące kroki: wybudowano windę, która umożliwia dostęp do obiektu osobom ze specjalnymi potrzebami oraz zlikwidowano bariery architektoniczne uniemożliwiające dostęp

do pomieszczeń Ambulatorium przez osadzonych. Został zakupiony schodołaz gąsienicowy, który umożliwia wjazd osobom z niepełnosprawnościami bezpośrednio do Ambulatorium. Osadzeni zakwaterowani w celi dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, znajdującej się w oddziale XII, mają możliwość samodzielnego dotarcia do Ambulatorium. Pomieszczenie Ambulatorium znajduje się przy oddziale XII, gdzie nie ma barier architektonicznych. Ponadto wskazane powyżej prace inwestycyjne umożliwią zmianę lokalizacji Ambulatorium z Izbą Chorych na pomieszczenia po istniejącej Sali Widzeń (budynek parterowy), które po wykonaniu prac remontowych zostaną dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami.

18. Zgodnie z zaleceniem nr 18 dane teleadresowe urzędów i instytucji wyeksponowanych w oddziałach mieszkalnych zostały zaktualizowane.

19. W odpowiedzi na zalecenie 19 informuję, że w jednostce funkcjonuje 10 stanowisk komputerowych przeznaczonych do użytku osób pozbawionych wolności m. in. do dostępu do Biuletynu Informacji Publicznej. Stanowiska komputerowe znajdują się w następujących pawilonach: Pawilon A/B – 2, Pawilon C – 1, Pawilon D – 2, Pawilon E – 5.

Wszystkie stanowiska komputerowe są sprawne technicznie, rozmieszczone prawidłowo, natomiast skazani nie zgłaszają uwag co do użytkowania ww. sprzętu.

20. Zgodnie z zaleceniem nr 20 raportu, w gazetkach wyeksponowanych w oddziałach mieszkalnych zamieszczono informacje dla osadzonych o prawie do korzystania przez nich z Biuletynu Informacji Publicznej. Przez radiowęzeł cyklicznie nadawany jest komunikat na ten temat, a także wychowawcy pełniący służbę w oddziałach mieszkalnych informują osadzonych o możliwości i zasadach korzystania z Biuletynu Informacji Publicznej.

21. W odpowiedzi na zalecenie nr 21 informuję, że szkolenie dla funkcjonariuszy z zakresu udzielania osadzonym dostępu do Biuletynu Informacji Publicznej zostało przeprowadzone w pierwszym kwartale 2025 roku.

22. Odnosząc się do zalecenia nr 22 informuję, że w roku ubiegłym zakupiono 4 translatory umożliwiające komunikację z osobami nieporozumiewającymi się w języku polskim.

23. Zgodnie z zaleceniem nr 23 zostało przygotowane i umieszczone w Rozkazy Dziennym Nr 43/2025 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 4 marca 2025 roku szkolenie z obsługi translatorów użytkowanych w jednostce.

24. Odpowiadając na zalecenie nr 24 raportu dotyczące zagadnień wskazanych w pkt 75 wskazuję, że w miesiącu marcu bieżącego roku przeprowadzono szkolenie wewnątrzzakładowe dla załogi Zakładu Karnego w Koronowie pn. „Protokół Stambulski, Reguły z Bangkoku – najważniejsze informacje”. Przedmiotowa tematyka zostanie włączona każdego roku do harmonogramu szkoleń. Nadmieniam, że w listopadzie 2024 r. zostali przeszkoleni pracownicy oraz funkcjonariusze działu służby zdrowia, natomiast w grudniu 2024 r. roku przeszkolona

została kadra zarządzająca Zakładu Karnego w Koronowie. Ponadto tematyka szkoleń zostanie rozszerzona o wskazane w punkcie 75 raportu zagadnienia, tj: międzynarodowe standardy praw człowieka i prewencja tortur (w tym standardy i zalecenia SPT i CPT), zakaz dyskryminacji (m. in. ze względu na niepełnosprawność, wiek, orientację psychoseksualną i tożsamość płciową, pochodzenie), komunikację interpersonalną i deeskalację napięcia w sytuacjach konfliktowych, sposobami radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu, postępowaniem z osobami wymagającymi szczególnego nadzoru i pracy z grupami wrażliwymi (np. z osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, nie w pełni sprawnymi ruchowo, osobami z zaburzeniami psychicznymi, somatycznie chorymi, osobami ze społeczności LGBT+), wczesnym wykrywaniem symptomów przemocy, praktycznym wykorzystaniem Protokołu stambulskiego, pracy z traumą i ofiarami przemocy.

25. W odniesieniu do zalecenia 25 informuję, że w przypadku otrzymania środków finansowych w planie wydatków budżetowych na rok 2025, w paragrafie 4700 *Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej*, Zakład Karny w Koronowie rozważy objęcie funkcjonariuszy działu ochrony oraz działu penitencjarnego odrębnymi sesjami superwizyjnymi, prowadzonymi przez zewnętrznego eksperta.

Ad. pkt 37

Odnosząc się do punktu 37 raportu, informuję, że do Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie oraz Jego Zastępców nie wpłynęła żadna notatka służbowa ze zgłoszeniem dotyczącym jakichkolwiek niezgodnych z prawem praktyk, które miałyby być stosowane w Zakładzie Karnym w Koronowie.

Ad. pkt 41

Odnosząc się do skierowanego do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy, zalecenia przeprowadzenia kontroli Zakładu Karnego w Koronowie – w szczególności w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego, częstotliwości i prawidłowości stosowania kar dyscyplinarnych w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz nieformalnego dyscyplinowania osadzonych – i poinformowanie KMPT o podjętych działaniach i wynikach kontroli, informuję, że w dniach od 5 do 7 marca 2025 roku kontrolę przeprowadził Centralny Zarząd Służby Więziennej.

Ad. pkt 51

Plac spacerowy znajdujący się przy oddziale terapeutycznym jest nadal wyłączony z użytku. Jednakże Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Bydgoszczy przyznała środki na remont pól spacerowych w kwocie 150 000,00 zł. Zakończenie zadania pn.: „Remont placów spacerowych przy pawilonie C w Zakładzie Karnym w Koronowie” planowane jest na wrzesień 2025 roku. Ponadto informuję, że pozostałe place spacerowe są dostępne do użytku przez

osadzonych.

Ad. pkt 54

W odpowiedzi na pkt 54 raportu informuję, że ilość przyznanych nagród, o których mowa w art. 138 § 1 pkt 2 i 3 Kodeksu karnego wykonawczego w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2024 roku wynosiła odpowiednio: 8 zezwoleń na widzenie bez osoby dozorującej, 2 zezwolenia na widzenie w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej.

Nadmieniam, że w analizowanym okresie przyznano 244 nagrody o których mowa w art. 138 § 1 pkt 7 Kodeksu karnego wykonawczego zezwolenie na widzenie bez dozoru poza obrębem zakładu karnego, z osobą najbliższą lub godną zaufania na okres nie przekraczający jednorazowo 30 godzin. W badanym okresie przyznano również 86 zezwoleń na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru, na okres nieprzekraczający jednorazowo 14 dni, o których mowa w art. 138 § 1 pkt 8 Kodeksu karnego wykonawczego.

Ad. pkt 73

Na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1869 z późn. zm.) „Kierownik jednostki organizacyjnej może powierzyć funkcjonariuszowi pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku w tej samej jednostce organizacyjnej na czas nieprzekraczający 12 miesięcy”. W przypadku nie spełniania kwalifikacji - wymagań formalnych wynikających z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2023 roku w sprawie stanowisk służbowych oraz stopni funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz 138 z późn. zm.) praktykuje się powierzenie obowiązków służbowych na stanowisku, na które w późniejszym czasie przewidziany jest awans służbowy danego funkcjonariusza. Kierownik działu terapeutycznego, który miał powierzone obowiązki służbowe na przedmiotowym stanowisku, Zastępca dowódcy zmiany - który miał powierzone obowiązki służbowe na przedmiotowym stanowisku, czy też oddziałowi, którzy mieli powierzone obowiązki służbowe na przedmiotowym stanowisku oczekiwali na szkolenie specjalistyczne, które predysponowało by ich do pełnienia funkcji na tych stanowiskach. W wyżej wymienionych przypadkach powierzenie obowiązków zapewniało możliwość swobodnego dysponowania kadrami, gdy zachodziła konieczność czasowego uzupełnienia braków kadrowych, a także zapewnienie prawidłowego toku służby.

Ponadto, odnosząc się do wskazanych w raporcie problemów systemowych, wskazuję, że:

Standard cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w Koronowie jest zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a cele dostosowane są do możliwości architektonicznych oraz przeznaczenia jednostki. Jak wskazano powyżej, warunki bytowe

w celach mieszkalnych są monitorowane w sposób ciągły przez wyznaczonych funkcjonariuszy działu kwatermistrzowskiego, którzy realizują to poprzez wizytacje.

W tutejszej jednostce nie zaobserwowano zależności pomiędzy warunkami w celi mieszkalnej a wzrostem przypadków zastraszania, przemocy, rozwojem subkultury przestępczej, a także utrudnień w sprawowaniu właściwej kontroli przez dział penitencjarny. W miarę możliwości, w tutejszej jednostce realizowanych jest wiele inwestycji mających na celu ciągłą poprawę warunków bytowych odbywania kary pozbawienia wolności. W Zakładzie Karnym w Koronowie ciepła woda w celach mieszkalnych udostępniana jest w sposób ciągły, a w miejscach w których pozwalają na to względy techniczne zamontowane są czasowe sterowniki przepływu ciepłej wody. Zgodnie z §10 pkt 2 zarządzenia 16/25 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 stycznia 2025 roku w sprawie gospodarowania paliwami, energią oraz wodą w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, w przypadkach uzasadnionych względami ekonomicznymi, kierownik jednostki organizacyjnej może wprowadzać dobowe harmonogramy dostaw ciepłej wody użytkowej do oddziałów mieszkalnych. Ponadto na podstawie §3 powyższego zarządzenia kierownik jednostki organizacyjnej sprawuje nadzór nad racjonalnym prowadzeniem gospodarki mediami w podległej jednostce organizacyjnej, a racjonalna gospodarka mediami polega między innymi na prowadzeniu ruchu urządzeń energetycznych i instalacji wodno-kanalizacyjnych, w sposób minimalizujący zużycie oraz koszty mediów, a także na instalowaniu urządzeń energetycznych oraz instalacji urządzeń wodno – kanalizacyjnych, pozwalających na poprawę efektywności gospodarowania mediami. Zgodnie z §27 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. W Zakładzie Karnym w Koronowie skazani korzystają dwa razy w tygodniu z ciepłej kąpieli zgodnie z zatwierdzonym przez Dyrektora jednostki planem kąpieli. Dodatkowo osadzeni mają możliwość podgrzewania wody w celach mieszkalnych za pomocą czajników oraz grzałek elektrycznych.

Liczba psychologów zatrudnionych w Zakładzie Karnym w Koronowie spełnia standard opieki psychologicznej określony przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, zgodnie z którym na jednego psychologa powinno przypadać nie więcej niż 200 osadzonych. Nie odnotowano zastrzeżeń co do zaniżonego standardu opieki psychologicznej czy też efektywności oddziaływań psychologicznych. Nie ma dowodów, że zatrudnieni w tutejszej jednostce psychologowie mają jakiegokolwiek problemy z wykrywaniem i dokumentowaniem psychologicznych śladów tortur i innych form złego traktowania. Z wyjaśnień psychologów tutejszej jednostki jednoznacznie wynika, że nie są oni wyznaczani do pełnienia zadań

ochronnych na stanowisku monitorowego, poza jednym pojedynczym przypadkiem skierowania młodszego psychologa do nadzoru obrazu kamer w wartowni, z uwagi na sytuację nagłą, kiedy to inni funkcjonariusze zostali rozdysponowani do konwoju. Wskazany psycholog nigdy nie zgłaszał aby powyższe miało być dla niego deprymujące. Ponadto podkreślić należy, że w dziale ochrony Zakładu Karnego w Koronowie nie występuje problem braków kadrowych, co więcej w tutejszej jednostce nie ma wolnych wakatów w dziale ochrony.

Odnosząc się do kwestii żywienia osadzonych, informuję, że posiłki wydawane osadzonym przygotowywane są zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie uregulowaniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie wyżywienia osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, Zarządzeniu Nr 23/2017 r. Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 03 kwietnia 2017 r. w sprawie realizacji wyżywienia osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz Zarządzeniu Nr 22/2019 r. Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie gospodarki żywnościowej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Wartość odżywczą posiłków wydawanych skazanym określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lutego 2016r. w sprawie wyżywienia osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, gdzie:

§ 3. 1. wartość odżywcza posiłków wyrażona procentowo przedstawia się w następujący sposób: białko – 10-15 %, tłuszcze poniżej – 30%, węglowodany – 50-65%.

§ 3. 2. Wartość energetyczna posiłków, w ramach dziennego wyżywienia osadzonych zawiera nie mniej niż 2600 kcal w artykułach żywnościowych.

§ 3. 5. ilościowa zawartość warzyw i owoców w posiłkach poza ziemniakami wynosi co najmniej 300 g.

Z analizy kwartalnych sprawozdań dotyczących kosztów poniesionych na wyżywienie osadzonych wynika, że średni dzienny koszt posiłku i napoju w Zakładzie Karnym w Koronowie w przypadku: posiłku podstawowego – P - wynosi 5,17 zł (zgodnie z ww. RMS z 19 lutego 2016 r. minimalny dzienny koszt posiłku i napoju dla posiłku podstawowego to 4,00 zł), posiłku lekkostrawnego – L – wynosi 6,92 zł (zgodnie z ww. RMS z 19 lutego 2016 r. minimalny dzienny koszt posiłku i napoju dla posiłku lekkostrawnego to 4,80 zł), posiłku cukrzycowego – Lc – wynosi 7,61 zł (zgodnie z ww. RMS z 19 lutego 2016 r. minimalny dzienny koszt posiłku i napoju dla posiłku cukrzycowego to 5,70 zł) oraz posiłku indywidualnego – Li – wynosi 7,74 zł (zgodnie z ww. RMS z 19 lutego 2016 r. minimalny dzienny koszt posiłku i napoju dla posiłku indywidualnego to 5,80 zł). Należy zauważyć, że wskazane powyżej średnie kwartalne stawki znacząco przewyższają minimalny dzienny koszt posiłku i napoju, które reguluje ww. RMS.

Posiłki w tutejszej jednostce przygotowywane są w oparciu o obowiązujące przepisy, z należytą

starannością, zgodnie ze sztuką kulinarną, a ich pełnowartościowość i regularność wydawania sprawia, że osadzeni opuszczają jednostkę w stanie nie pogorszonego, a niejednokrotnie ich stan odżywienia ulega poprawie.

Stosownie do art 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869 z późn. zm.), funkcjonariusze, wykonując czynności służbowe mają m.in. prawo do dokonywania kontroli osobistej osób ubiegających się o wstęp na teren jednostki penitencjarnej. Zgodnie z art. 18 ust. 3b ww. ustawy kontroli osobistej dokonuje co najmniej dwóch funkcjonariuszy tej samej płci co osoba kontrolowana, w odrębnym pomieszczeniu, niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych. Regulacje nie przewidują zróżnicowania kontroli osobistej ze względu na wiek osób, które mogą być tej kontroli poddane. Kontrolę osobistą dzieci przeprowadza się mając szczególnie na względzie zapewnienie im właściwego komfortu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa oraz zniwelowania do minimum niedogodności związanych z prowadzoną kontrolą.

Wprowadzone obostrzenia ochronne, dotyczące przede wszystkim osób, które przeprowadzają rozmowy indywidualne z osobami pozbawionymi w swoich pokojach biurowych (psychologów, wychowawców, terapeutów więziennych) podyktowane są zapewnieniem bezpieczeństwa wskazanym funkcjonariuszom.

Dodatkowo, w przedmiocie niskiej liczby stosowania środków przymusu bezpośredniego wyjaśniam, że w Zakładzie Karnym w Koronowie są one wykorzystywane lub używane praworządnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz na czas niezbędny, zgodnie z ustawą z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. W wyniku prowadzonych przez kadrę kierowniczą tutejszej jednostki, a także specjalistów Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy kontroli nad użyciem środków przymusu bezpośredniego nie stwierdzono działań niezgodnych z obowiązującymi przepisami. W mojej ocenie spadek użycia środków przymusu bezpośredniego jest następstwem działań resocjalizacyjnych prowadzonych względem osadzonych, takich jak: zajęcia kulturalno-oświatowe i sportowe, zatrudnienie, przyznawanie nagród, zmniejszenie ilości wydawanych decyzji o pozbawieniu możliwości korzystania z odzieży prywatnej czy sprzętu RTV. W celach porównawczych informuję, że w roku 2021 środki przymusu bezpośredniego użyte były osiemnaście razy, w roku 2022 siedem razy, w roku 2023 jeden raz, a w roku 2024 dwa razy. Powyższe stanowi dowód na to, że funkcjonariusze tutejszej jednostki w trakcie realizowania obowiązków służbowych kierując się zasadą podmiotowego i indywidualizowanego traktowania osadzonych z poszanowaniem ich praw oraz godności skutecznie wzbudzają w skazanych wolę współdziałania w kształtowaniu ich społecznie pożądanых postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego. Wszelkie sytuacje trudne

lub problemowe, które są zgłaszane przez osadzonych nie pozostają bez rozpoznania i są na bieżąco wyjaśniane. Wychowawcy pełniący służbę w oddziałach mieszkalnych prowadzą z osadzonymi rozmowy wychowawcze oraz wspierające. W codziennej pracy stosowane są oddziaływania penitencjarne, czyli zespół środków i metod zmierzających do wzbudzenia w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądaných postaw, a więc służących realizacji celu kary pozbawienia wolności. Skazani w związku z powyższym są świadomi możliwego zgłaszania się do wychowawcy lub psychologa na rozmowę w celu otrzymania właściwej opieki wychowawczej. Ponadto osadzeni na bieżąco wdrażani są do podjęcia zatrudnienia, które daje im możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb, stanowi wypełnienie czasu wolnego, przeciwdziała nudzie oraz korzystnie wpływa na dyscyplinę i kształtuje systematyczność. Zatrudnienie skazanych ma ogromne znaczenie zarówno dla nich samych, jak i dla społeczeństwa. Praca podczas odbywania kary pozbawienia wolności daje szansę na naukę nowych umiejętności, budowanie poczucia własnej wartości i przygotowanie do życia po wyjściu na wolność. Poniżej przedstawiam dane statystyczne dotyczące zatrudnienia:

Ogół zatrudnionych na chwilę obecną: 448 (odpłatnie 251) w tym:

- na rzecz kontrahentów wewnątrz i poza jednostką: 151 (odpłatnie 143);
- w systemie bez konwojenta: 121 (100 Koronowo, 21 Chojnice).

W porównaniu do roku 2021 nastąpił znaczący wzrost zatrudnienia osadzonych.

Zatrudnienie w roku 2021:

- na rzecz kontrahentów wewnątrz i poza jednostką: 70 (odpłatnie 67);
- w systemie bez konwojenta: 45 (27 Koronowo, 18 Chojnice).

Kolejnym pozytywnym czynnikiem są realizowane w tutejszej jednostce zajęcia kulturalno — oświatowe, które także stanowią społecznie akceptowany sposób wypełnienia czasu wolnego oraz wdrażanie do prospołecznych form aktywności poprzez rozwijanie zainteresowań, rozbudzanie potrzeby kontaktu z kulturą, czy też nabywanie umiejętności współpracy w grupie. Celem realizacji tych aktywności jest nie tylko konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego, lecz przede wszystkim wzrost aktywności społecznej osadzonych. Formy aktywności uczą wzajemnego szacunku i współpracy, pomagają w sposób społecznie pożądaný rozładować napięcie, tym samym zapobiegając występowaniu zachowań agresywnych czy destrukcyjnych. W Zakładzie Karnym w Koronowie systematycznie organizowane są zajęcia kulturalno - oświatowe i sportowe poza terenem jednostki. W roku 2023 udzielono łącznie 535 takich zezwoleń. W roku 2024 było ich 927.

Skazani są również obejmowani programami resocjalizacyjnymi, które mają na celu niwelowanie posiadanych przez nich deficytów, a także pogłębienie refleksji nad dotychczasowym trybem życia oraz prezentowanymi zachowaniami. W roku 2023 programami zostało objętych 465 osadzonych, w 2024 roku 769 osadzonych.

Osadzeni w trakcie odbywania kary mają możliwość realizowania zezwoleń na opuszczenie jednostki w trybie art. 138 Kodeksu karnego wykonawczego. Dzięki temu skazani mają szansę na utrzymywanie systematycznego, pogłębionego kontaktu z osobami bliskimi, co w konsekwencji pozytywnie wpływa na ich zachowanie. W roku 2023 udzielonych zostało 115 takich zezwoleń, natomiast w 2024 roku było ich 240.

Od roku 2023 systematycznie zwiększana jest ilość wniosków Dyrektora Zakładu Karnego o odbywanie kary w Systemie Dozoru Elektronicznego i o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia. W roku 2023 złożonych zostało 31 wniosków o warunkowe przedterminowe zwolnienie oraz 10 wniosków o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego. W roku 2024 złożonych zostało 50 wniosków o warunkowe przedterminowe zwolnienie, 19 wniosków o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego rozpatrywanych przez Sąd Penitencjarny oraz 20 wniosków skierowanych do Komisji Penitencjarnej o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego. W roku 2025 złożonych zostało już 27 wniosków o warunkowe przedterminowe zwolnienie, 24 wniosków o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego rozpatrywanych przez Sąd Penitencjarny oraz 15 wniosków skierowanych do Komisji Penitencjarnej o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego. Powyższe możliwości odbywania kary są dla osadzonych dodatkową motywacją do zachowania zgodnego z prawem oraz porządkiem panującym w zakładzie.

Podsumowując, użycie środków przymusu bezpośredniego spada wraz z natężeniem oddziaływań penitencjarnych, a wszelkie podejmowane powyżej działania kształtują pożądane zachowania skazanych zgodnie z obowiązującymi przepisami

Zakład

pprk

Wykonano w 2 egz.

1. adresat
2. a/a

Warszawa, 26-06-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.571.19.2024.ML

**Pan
ppłk. Tomasz Korytowski
Dyrektor Zakładu Karnego
w Koronowie**

Szanowny Panie Dyrektorze,

uprzejmie dziękuję za przedstawienie wyczerpujących odpowiedzi na zalecenia i pytania sformułowane w raporcie powizytacyjnym KMPT oraz udzielenie dodatkowych wyjaśnień odnośnie do poruszonych w nim kwestii. W kontekście przedstawionych w odpowiedzi wyjaśnień proszę przyjąć przedstawione poniżej stanowisko Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur.

Ad. 1. Wobec powtarzających się argumentów dotyczących stosowania niezgodnych z przepisami prawa praktyk z uwagi na troskę o zdrowie i życie osadzonych, należy ponownie podkreślić, że funkcjonariusze Służby Więziennej zobowiązani są do kierowania się w pierwszej kolejności wytycznymi zawartymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Nie może zatem zostać zaakceptowana argumentacja, zgodnie z którą, w sytuacji potencjalnego wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia osadzonego dopuszczalne jest stosowanie alternatywnych, nieformalnych, arbitralnie dobranych rozwiązań.

Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹ wskazuje przesłanki uprawniające funkcjonariuszy Służby Więziennej do użycia lub wykorzystania wskazanych w niej środków przymusu bezpośredniego. Są to m.in. konieczność przeciwdziałania niszczeniu mienia czy przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.

KMPT z zadowoleniem przyjmuje deklarację, że opisywana w raporcie powizytacyjnym praktyka odbierania wyposażenia czy sprzętu kwaterunkowego została wykluczona. Niemniej, stosowanie praktyk niedopuszczalnych z prawnego punktu widzenia nie może mieć miejsca także w innych obszarach funkcjonowania jednostki penitencjarnej, niezależnie od domniemanego występowania zagrożenia dla bezpieczeństwa osadzonych, bowiem przepisy precyzują odpowiednie procedury postępowania również w takich wypadkach.

Odnosząc do wskazania, że odbieranie osadzonym wymaganych przepisami elementów wyposażenia celi, odzieży skarbowej czy sprzętu kwaterunkowego miało miejsce w „wyjątkowych, jednostkowych przypadkach” a przedmioty wskazane w raporcie były odbierane „wyłącznie na czas niezbędny” pragnę zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Pomimo wyraźnego upoważnienia ustawowego² nie zabezpieczono monitoringu, który mógłby potwierdzić że osadzeni swoim zachowaniem rzeczywiście stanowili zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia. Wobec zakwalifikowania zachowania obu osadzonych, o których mowa w raporcie, jako stwarzającego zagrożenie należało stwierdzić, że zaistniała przesłanka do zabezpieczenia nagrań z monitoringu obejmujących zachowania świadczące o występowaniu zagrożenia dla bezpieczeństwa skazanych.

Wobec niepodjęcia decyzji o zabezpieczeniu takich nagrań, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur oparli się na nagraniach dostępnych w czasie wizytacji. W żadnym z nagrań zabezpieczonych na wniosek przedstawicieli KMPT nie zaobserwowano przejawów agresji czy autoagresji ze strony żadnego z osadzonych. **Co więcej, mężczyzna który pozbawiany był pościeli i materacy w czasie pobytu w celi izolacyjnej otrzymywał ją w ustalonych godzinach na noc,**

¹ Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 555).

² Zgodnie z art. 73a § 7 k.k.w. „Jeżeli utrwalony obraz lub dźwięk jest istotny dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub bezpieczeństwa skazanego, dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzję o czasie jego przechowywania i sposobie wykorzystania”.

a kolejnego dnia rano, przed 6:30, składał pościel i materace, oczekiwał na otwarcie drzwi przez funkcjonariusza, a następnie zupełnie spokojnie zdawał wszystkie przedmioty.

Po pierwsze zatem należy podkreślić, że zachowanie mężczyzny ani w ciągu dnia ani w ciągu nocy nie wskazywało, aby miał on rzeczywiście zamiar dokonania samouszkodzenia. Brak tego zamiaru potwierdza również fakt, że nie doszło ani do dokonania ani próby dokonania samouszkodzenia czy zniszczenia tych przedmiotów w nocy. Po drugie, nawet gdyby przyjąć, że zagrożenie rzeczywiście istniało, niezrozumiałe jest dlaczego uznano, że posiadanie tych akurat elementów wyposażenia miałyby stanowić dla osadzonego zagrożenie jedynie pomiędzy apelem porannym a wieczornym (a w nocy nie).

Nie sposób wobec powyższego uznać, że odbieranie osadzonemu niezbędnego wyposażenia (abstrahując od niezgodności z prawem takiego rozwiązania) podyktowane było rzeczywistym zagrożeniem dla życia i zdrowia osadzonych oraz trwało wyłącznie przez czas niezbędny do zapewnienia ochrony bezpieczeństwa skazanych.

W kontekście osadzonego, który przebywał w celi izolacyjnej, w której wymontowano sprzęt kwaterunkowy warto z kolei zwrócić uwagę na rozbieżność wyjaśnień przedstawionych w trakcie kontroli Centralnego Zarządu Służby Więziennej przez kierownika oddziału terapeutycznego z ustaleniami poczynionymi przez przedstawicieli KMPT na podstawie dokumentacji sporządzanej w trakcie pobytu osadzonego w celi izolacyjnej.

W sprawozdaniu z kontroli CZSW³ wskazano, że zgodnie z oświadczeniem kierownika działu terapeutycznego, sprzęt kwaterunkowy miał zostać usunięty ponieważ „skazany odgrażał się dokonywaniem aktów autoagresji. Osadzony niejednokrotnie prezentował zachowania autoagresywne polegające na pocięciu powłok ciała, połknięciach ciał obcych oraz niszczeniu elementów wyposażenia celi mieszkalnej. Z wyjaśnień złożonych przez kierownika działu terapeutycznego wynika, **że po ustabilizowaniu zachowania skazanego w dniu 15 lipca 2024 r.** w godzinach porannych ponownie zamontowano w celi sprzęty kwaterunkowe”.

Tymczasem, **żadna z notatek psychologów (rozmowy prowadzone były przez trzech różnych psychologów działu terapeutycznego) sporządzanych**

³ Pismo z 17 kwietnia 2025 r., sygn. BK.0820.20.2025.

pomiędzy 5 a 15 lipca 2024 r. nie zawierała informacji, by osadzony w trakcie pobytu w celi izolacyjnej prezentował jakiegokolwiek zachowania autoagresywne bądź werbalizował zamiar dokonania samouszkodzenia. Co więcej, 5 lipca 2024 r., gdy kończyło się wykonywanie kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej, p.o. kierownika działu terapeutycznego wpisała w notatce: „Prezentuje zachowanie dostosowane do sytuacji. Napęd psychoruchowy w normie. **Sygnatów niepokojących nie zaobserwowano. Pozostaje w nastroju wyrównanym, bez cech obniżenia. Nie ujawnia myśli rezygnacyjnych ani zamiarów autoagresywnych**”. Pomimo tego, podjęto decyzję o pozostawieniu osadzonego w celi izolacyjnej jako celi monitorowanej, a osadzony nadal, **przez kolejne 10 dni**, pozbawiony był przewidzianego przepisami sprzętu kwaterunkowego.

Niejasna jest zatem przyczyna rozbieżności pomiędzy cytowaną powyżej notatką sporządzoną 5 lipca 2024 r., a złożonymi w trakcie kontroli Centralnego Zarządu Służby Więziennej wyjaśnieniami wskazującymi, że osadzony w tym czasie stwarzał dla siebie zagrożenie. Powyższe stawia pod znakiem zapytania zarówno fakt występowania zagrożenia dla życia i zdrowia osadzonego, jak i wyjaśnienie dotyczące stosowania niedopuszczalnych z prawnego punktu widzenia rozwiązań „cyt. wyłącznie na czas niezbędny”.

Podsumowując pragnę przypomnieć, że w przypadku zachowania osadzonych, które może stanowić dla nich samych lub innych osób zagrożenie, przepisy prawa upoważniają do stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Jednocześnie, KMPT z aprobatą przyjmuje informację dotyczącą wysokiej skuteczności oddziaływań wychowawczych, kulturalno-oświatowych oraz wzrost liczby osadzonych kierowanych do zatrudnienia. Powyższe wpisuje się w postulat od lat formułowany przez Krajowy Mechanizm dotyczący tworzenia dla osadzonych możliwości spędzenia wartościowego czasu poza celą mieszkalną.

Ad. 17. Uprzejmie proszę o doprecyzowanie informacji dotyczącej wybudowanej w jednostce windy cyt. „umożliwiającej dostęp do obiektu osobom ze specjalnymi potrzebami”. W szczególności proszę o wskazanie, przy którym budynku znajduje się winda oraz do jakich pomieszczeń dzięki jej zamontowaniu uzyskano dostęp dla osób poruszających się przy pomocy wózka ortopedycznego.

Uprzejmie proszę także o udostępnienie fotografii przedstawiających windę, którą zamontowano po wizytacji KMPT. Takie zdjęcia byłyby również pomocne w działalności szkoleniowej Krajowego Mechanizmu, przy przedstawieniu

pozytywnych rozwiązań zwiększających poziom dostosowania jednostek penitencjarnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), uprzejmie proszę o przedstawienie informacji uzupełniających odnoszących się do pkt 17 odpowiedzi, **w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.**

Z poważaniem

Rafał Kulas

Dyrektor Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Koronowo, dnia 8 lipca 2025 r.

S/P.0812.1.2025.KC

RKP-5802-2025

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2025 -07- 14
ZAL.	NR

Pan

Rafał Kulas

Dyrektor Zespołu

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

dot. KMP.571.19.2024.ML

W odpowiedzi na pismo KMP.571.19.2024.ML z dnia 26 czerwca 2025 roku, dotyczące stanowiska Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur odnoszącego się do odpowiedzi na zalecenia i pytania sformułowane w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie przeprowadzonej w dniach 15-19 lipca 2024 roku, przedstawiam informacje uzupełniające do zagadnienia opisanego w pkt 17 ww. pisma.

Winda znajdująca się w Zakładzie Karnym w Koronowie stanowi pionowy ciąg komunikacyjny w budynku kwatermistrzowsko - produkcyjnym. Umożliwia ona dostęp osobom poruszającym się na wózkach ortopedycznych do pomieszczeń kuchni oraz pomieszczeń produkcyjnych dzierżawionych przez kontrahenta zewnętrznego zatrudniającego osoby pozbawione wolności. Ponadto istnieje możliwość przejścia ze wspomnianych pomieszczeń

produkcyjnych do budynku zakwaterowania osadzonych pawilonu „E” – oddział mieszkalny nr XV.

Jednocześnie informuję, że ww. winda niweluje barierę architektoniczną dla osób poruszających się na wózkach ortopedycznych pod kątem podjęcia pracy na terenie Zakładu Karnego w Koronowie. Poniżej przedstawiam zdjęcie wskazanej windy.

Dyrektor
Zakładu Karnego w Koronowie
ppłk Tomasz Korytowski

Wykonano w 3 egz.

1. adresat

████████████████████
Dyrektor Okręgowej Służby Więziennej w Bydgoszczy
3. a/a

OI.OP.070.7.2025.PK
dot. KMP.571.19.2024.JW

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPEŁ. 2025 -04- 02

ZAL. ... / NR

Bydgoszcz, dnia 26 marca 2025 r.

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu
Prewencji Tortur
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W nawiązaniu do pisma o znaku KMP.571.19.2024.JW z dnia 26 lutego 2025 r. skierowanego do tutejszego organu (data wpływu: 27 lutego 2025 r.), w przedmiocie udzielenia odpowiedzi na zalecenia (pkt VI b) przedstawione w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie, mającego miejsce w dniach 15 – 19 lipca 2024 r. informuję co następuje.

W zakresie realizacji kontroli w Zakładzie Karnym w Koronowie zawiadamiam, że stosowne czynności kontrolne, w związku z nieprawidłowościami ujętymi w raporcie, były realizowane przez funkcjonariuszy Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Kontrola miała miejsce w dniach 5 – 7 marca 2025 r. Do chwili obecnej do Zakładu Karnego w Koronowie, jak też do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy, nie wpłynęło wystąpienie pokontrolne dotyczące przedmiotowej kontroli.

W części dotyczącej zapewnienia Dyrektorowi Zakładu Karnego w Koronowie środków finansowych na realizację zaleceń, które wymagają stosowych nakładów uprzejmie informuję, że z uwagi na konieczność pozyskania wyjaśnień od wspomnianego organu w przedmiocie stopnia zaawansowania inwestycji w jednostce, konieczne jest przedłużenie terminu dla złożenia stosownych wyjaśnień, do dnia: 23 kwietnia 2025 r.

Wykonano w 2 egz.

1. Adresat

2. a/a

16000

Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Bydgoszczy
z urzędu specjalista
mjr Jarosław Neskie

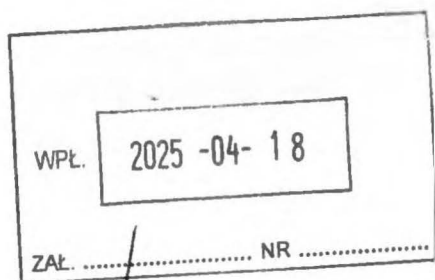
RPW/36519/2025 P
Data:2025-04-18

Okręgowy inspektorat Służby Więziennej w Bydgoszczy
85-131 Bydgoszcz, ul. Wały Jagiellońskie 4
tel. 52 585-52-16, fax 52 582-97-27, email: oisw_bydgoszcz@sw.gov.pl

OI.OP.070.7.2025.PK
dot. KMP.571.19.2024.JW

Bydgoszcz, dnia 11 kwietnia 2025 r.

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu
Prewencji Tortur
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze

W odpowiedzi na do pismo o znaku KMP.571.19.2024.JW z dnia 26 lutego 2025 r., które wpłynęło do sekretariatu Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy w dniu 27 lutego 2025 r., w przedmiocie udzielenia odpowiedzi na zalecenia (pkt VI b) przedstawione w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie, mającego miejsce w dniach 15 – 19 lipca oraz 25 – 26 lipca 2024 r. informuję, co następuje.

Przy piśmie tutejszego organu z dnia 26 marca 2025 r. o znaku OI.OP.070.7.2025.PK poinformowano Pana Dyrektora, że czynności kontrolne w Zakładzie Karnym w Koronowie, w związku z nieprawidłowościami ujętymi w raporcie, były realizowane przez funkcjonariuszy Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Kontrola miała miejsce w dniach 5 – 7 marca 2025 r. Stosowne wystąpienie pokontrolne zostanie przesłane Panu Dyrektorowi niezwłocznie po jego wpłynięciu do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy.

Odnośnie zapewnienia Dyrektorowi Zakładu Karnego w Koronowie środków finansowych na realizację zaleceń, które wymagają nakładów zawiadamiam, że stosowne środki z przeznaczeniem na inwestycje, które do chwili obecnej nie zostały zrealizowane, zostały przyznane. Informuję jednocześnie, że we wspomnianej jednostce zaplanowano przedsięwzięcie polegające na zmianie lokalizacji ambulatorium. Z uwagi na rozmiar inwestycji, jest ona rozciągnięta w czasie. Środki na jej realizację będą sukcesywnie pozyskiwane przez organ .

Wykonano w 2 egz.

1. Adresat
2. a/a

Z
paratamem
Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Bydgoszczy

PP=

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

BK.0820.20.2025

WPL.	2025 -04- 29	H
ZAL.	9	NR

RPW/38458/2025 P
Data: 2025-04-29

Warszawa, dnia

14

kwietnia 2025 r.

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur
Praw Obywatelskich

Grzegorz Paweł Dyrektor

W załączeniu, przekazuję Panu Dyrektorowi sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym, przez funkcjonariuszy i pracowników Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w Koronowie, w dniach 5 – 7 marca 2025 r. Przedmiotowa kontrola jest wynikiem zalecenia wydanego Dyrektorowi Okręgowemu Służby Więziennej w Bydgoszczy przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur, w raporcie z dnia 26 lutego 2025 r., sporządzonym z wizytacji ww. zakładu karnego. Kontrola miała objąć zakresem, w szczególności zagadnienia dotyczące stosowania środków przymusu bezpośredniego, częstotliwości i prawidłowości stosowania kar dyscyplinarnych w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz nieformalnego dyscyplinowania osadzonych.

Przejęcie czynności kontrolnych przez Centralny Zarząd Służby Więziennej, podyktowane było koniecznością zapewnienia bezstronności i rzetelności procesu kontrolnego oraz uniknięcia potencjalnego konfliktu interesów z uwagi na fakt, iż z dniem 3 marca 2025 r., [REDACTED] – ówczynie pełniąca funkcję zastępcy dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie, została powołana na stanowisko Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy.

Wobec powyższego, w trosce o przejrzystość procedur oraz zachowanie obowiązujących standardów kontroli w administracji rządowej, uznano za zasadne przekazanie kompetencji kontrolnych w przedmiotowej sprawie Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej.

Ponadto, w związku z przeprowadzoną w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej analizą zagadnień poruszanych podczas odprawy rocznej kierownictwa Służby Więziennej, która miała miejsce w dniach 17 – 20 marca 2025 r. w Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Popowie, polecono dyrektorom okręgowym Służby Więziennej dokonać weryfikacji praworządności wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej w podległych im aresztach śledczych i zakładach karnych.

Wykonano w 2 egz.:

1. adresat
2. aa.

2 powołania
[Signature]
plik dr Andrzej

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

BK.0820.20.2025

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2025 r.

Pan
ppłk Tomasz Korytowski
Dyrektor Zakładu Karnego
w Koronowie

Sprawozdanie z kontroli w trybie uproszczonym

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej.

Zakład Karny w Koronowie, ul. Bydgoska 27, 86-010 Koronowo.

2. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolera.

- 1) ██████████ – specjalista Biura Penitencjarnego CZSW - przewodnicząca zespołu;
- 2) ██████████ – starszy specjalista Biura Kontroli CZSW;
- 3) ██████████ – starszy specjalista Biura Kontroli CZSW;
- 4) ██████████ – specjalista Biura Ochrony i Spraw Obronnych CZSW;
- 5) ██████████ – inspektor Biura Kontroli CZSW.

Na podstawie upoważnienia nr 20/2025 z dnia 4 marca 2025 r., wydanego przez ██████████ Dyrektora Generalnego Służby Więziennnej, wyznaczony zespół z Centralnego Zarządu Służby Więziennnej (dalej: Zespół) przeprowadził kontrolę w trybie uproszczonym w Zakładzie Karnym w Koronowie (dalej: Zakład) (dowód akta kontroli, str. 1).

Ww. kontrolujący, w dniu 4 marca 2025 r., złożyli oświadczenia o braku okoliczności wyłączenia ich z udziału w przeprowadzeniu czynności kontrolnych w Zakładzie (dowód akta kontroli str. 2-6).

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych.

Data rozpoczęcia czynności kontrolnych – 05 marca 2025 r.

Data zakończenia czynności kontrolnych – 07 marca 2025 r.

4. Zakres kontroli.

Weryfikacja ustaleń zawartych w raporcie z dnia 26 lutego 2025 r., z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie, przeprowadzonej przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (dalej: KMPT) w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich (l.dz. KMP.571.19.2024.JW). (dowód akta kontroli, str. 7 - 41).

5. Informacja ogólna o Zakładzie.

Jednostka penitencjarna w Koronowie jest zakładem karnym typu zamkniętego, przeznaczonym dla:

- mężczyzn recydywistów penitencjarnych z oddziałami typu: zamkniętego i półotwartego oraz oddziałem terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo.

Pojemność jednostki wynosi 736 miejsc zakwaterowania osadzonych. W strukturach jednostki znajdują się ponadto:

- Oddział Zewnętrzny w Chojnicach, którego pojemność ustalona jest na poziomie 132 miejsc,
- Oddział tymczasowego zakwaterowania skazanych w Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Suchej dla 38 skazanych.

Zakładem w okresie objętym kontrolą kierował dyrektor ppłk Tomasz Korytowski, który sprawuje nadzór nad radcą prawnym, samodzielnymi stanowiskami ds. organizacyjno – prawnych, działem kadr, działem finansowym, ambulatorium z izbą chorych, oddziałem terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo, a także samodzielnymi stanowiskami ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dyrektorowi Zakładu, zgodnie z zarządzeniem nr 43/2024 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 9 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia podziału organizacyjnego oraz podziału kompetencji w Zakładzie Karnym w Koronowie, podlegało trzech zastępców:

- ██████████ - kierujący oddziałem penitencjarnym nr 1 oraz sprawujący bezpośredni nadzór nad działami: kwatermistrzowskim, ochrony oraz informatyki i łączności;
- ██████████ - kierująca oddziałem penitencjarnym nr 2 oraz sprawująca bezpośredni nadzór nad działami: penitencjarnym i ewidencji (od dnia 3 marca 2025 r. powołana na stanowisko dyrektora okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy),

██████████ – kierujący oddziałem zewnętrznym w Chojnicach oraz sprawujący nadzór nad oddziałem tymczasowego zakwaterowania skazanych w Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Suchoj. (dowód akta kontroli, str. 42 - 53).

6. Opis ustalonego stanu faktycznego wraz z jego oceną.

6.1 Zarzuty dotyczące nieformalnego dyscyplinowania osadzonych oraz nieprawidłowości w stosowaniu kar dyscyplinarnych w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej.

W raporcie KMPT z wizytacji przeprowadzonej w Zakładzie w dniach 15 – 19 lipca 2024 r., osoby wizytujące odnotowały fakt licznych sygnałów dotyczących stosowania przez funkcjonariuszy Zakładu przemocy fizycznej wobec osadzonych, w miejscach niemonitorowanych – np. dyżurkach, mającej postać bicia po twarzy, rękach i nogach oraz wdrożenia systemu nieformalnego karania, polegającego m.in. na podawaniu osadzonym leków uspokajających w zastrzykach. Zdaniem przedstawicieli KMPT, natężenie powyższych zgłoszeń i opis poszczególnych praktyk różniły się pomiędzy oddziałami mieszkalnymi Zakładu.

Należy dodać, iż w raporcie nie wskazano konkretnie, w których oddziałach mieszkalnych przytoczone powyżej praktyki miały być stosowane ani też w których oddziałach ich natężenie jest największe.

W związku z powyższym, Zespół przeprowadził wizytację wszystkich cel mieszkalnych w oddziałach mieszkalnych Zakładu, w których przebywali osadzeni tj.:

- Pawilon A: oddział: II, III, IV, V, VI
- Pawilon B: oddział: VII, VIII, IX,
- Pawilon C: oddział: X, XI,
- Pawilon D: oddział: XII, XIII,
- Pawilon E: oddział: XIV, XV.

W trakcie przeprowadzonej wizytacji, każdy z osadzonych został poinformowany o możliwości odbycia indywidualnej rozmowy z Zespołem, bez obecności funkcjonariuszy Zakładu, w warunkach zapewniających swobodę wypowiedzi. Z powyższej możliwości skorzystał jeden z osadzonych. Przedstawione przez niego informacje dotyczyły nieuzasadnionego podejrzenia rejestrowania dźwięku przez system monitoringu, znajdujący się w pomieszczeniach przystosowanych do rozmów m.in. z adwokatami. Żaden z pozostałych osadzonych nie zgłosił chęci indywidualnej rozmowy, jak również nie sygnalizował zarzutów dotyczących przekroczenia uprawnień służbowych, czy też stosowania przemocy przez funkcjonariuszy Zakładu. Najczęściej poruszane kwestie przez osadzonych w trakcie prowadzonych rozmów, dotyczyły możliwości zmiany jednostki odbywania kary pozbawienia wolności bliżej miejsca zamieszkania rodziny, jak również

planów legislacyjnych dotyczących zwiększenia możliwości wykonywania połączeń telefonicznych do osób najbliższych. Ponadto, w wyniku rozmów z osadzonymi Zespół stwierdził nieprecyzyjne, zapisy w zarządzeniu nr 3/2023 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 20 stycznia 2023 r. w sprawie porządku wewnętrznego w oddziałach penitencjarnych w zakładzie karnym typu zamkniętego Zakładu Karnego w Koronowie, dotyczące ustaleń związanych z realizacją przyjęć lekarskich osadzonych z poszczególnych oddziałów mieszkalnych, jak również wykonywaniem postug religijnych (dowód akta kontroli, str. 54 - 71).

Zespół przeprowadził rozmowy z kierownictwem Zakładu oraz z kierownikami poszczególnych działów jednostki, w przedmiocie posiadanej wiedzy dotyczącej nieformalnego dyscyplinowania osadzonych, jak również stosowania kar nieuwzględnionych w katalogu kar dyscyplinarnych wyszczególnionych w kodeksie karnym wykonawczym m.in. wykonywania zastrzyków uspokajających osadzonym naruszającym nakazy lub zakazy wynikające z ustawy, regulaminu lub ustalonego w Zakładzie porządku. Z wyjaśnień przedstawionych przez ww. wynika, iż zarówno w trakcie przeprowadzanych przez nich wizytacji, a także informacji uzyskiwanych od bezpośrednio podległych im funkcjonariuszy i pracowników, nie odnotowano sygnałów mogących świadczyć o przekroczeniu uprawnień służbowych oraz niewłaściwym traktowaniu osób przebywających w izolacji penitencjarnej (dowód akta kontroli, str. 72 - 82).

Ponadto, Zespół losowo przeanalizował skargi, dotyczące naruszenia nietykalności cielesnej osób pozbawionych wolności, które w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli wpłynęły do Zakładu. Wszystkie skargi zostały uznane za bezzasadne przez organ je rozpoznający (dowód akta kontroli, str. 83 - 84).

W toku analizy dokumentacji skargowej, uwagę Zespołu zwróciła skarga osadzonego ██████████ skierowana m.in. do Rzecznika Praw Obywatelskich, przesłana według właściwości do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy, zawierająca zarzuty tożsame do tych przedstawionych w raporcie KMPT. Do pisma załączone były również oświadczenia osadzonych, potwierdzające niewłaściwe traktowanie. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Bydgoszczy zbadał przedmiotową skargę w trybie § 7 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 września 2022 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1960), który stanowi, iż w szczególnie uzasadnionych przypadkach skarga powinna być rozpatrywana bezpośrednio na miejscu zdarzenia przez przedstawicieli jednostki organizacyjnej nadrzędnej wobec jednostki organizacyjnej, której skarga dotyczy. Skarga została uznana za bezzasadną (dowód akta kontroli, str. 85 - 144).

Przedmiotowe postępowanie skargowe było również poddane ocenie przez Centralny Zarząd Służby Więziennej. Merytoryczne komórki Centralnego Zarządu Służby Więziennej tj.: Biuro Służby

Zdrowia, Biuro Penitencjarne, jak również Biuro Ochrony i Spraw Obronnych, nie wniosły uwag do sposobu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy oraz rozpoznania zarzutów (dowód akta kontroli, str. 145 - 164). Na podkreślenie zasługuje fakt, że w analizowanej dokumentacji znajduje się także notatka wychowawcy Zakładu, z której wynika, iż dwóch osadzonych wycofuje swoje wcześniejsze oświadczenia, twierdząc, że zostali zmuszeni do podpisania ich treści przez osadzonego [REDAKTOWANE]. Jeden z osadzonych poinformował, iż cyt.: „Pani wychowawczyni skazany [REDAKTOWANE] kazał mi podpisać jakieś pismo którego treści mi nie przedstawił, ja przyjmuję leki po których jestem wyciszony, boję się że w tym piśmie mogły być zawarte treści z którymi ja się nie zgadzam, (...) mówił że jak będę jego słuchał i podpiszę jakieś jego pisma to będzie z tego kasa i się ze mną podzieli, mówił że on ma wprawę, bo wie jak pisać żeby zrobić funkcjonariuszom pod górkę. Jak ja mu mówiłem [REDAKTOWANE] przecież tutaj jest dobrze, niczego nam nie brakuje, to on odpowiadał: Co Ty gadasz, w życiu trzeba kombinować, a jak masz kasę to adwokat trzyma twoją stronę nie liczy się prawda”. Drugi z osadzonych również wskazał, że został zmanipulowany przez ww. osadzonego do popisania przedmiotowej skargi. Dodatkowo, na powyższe sytuacje osadzeni złożyli wychowawcy stosowne oświadczenia (dowód akta kontroli, str. 165 - 169).

Mając na uwadze powyższe, jak również kierując się zasadami obiektywizmu i bezstronności, Zespół przeprowadził rozmowę z autorem skargi, na okoliczność ewentualnego niewłaściwego traktowania przez funkcjonariuszy Zakładu. Osadzony poinformował, iż w chwili obecnej czuje się bezpiecznie oraz nie jest w żaden sposób szykanowany ze strony funkcjonariuszy. Natomiast zastrzeżenia, które formułował we wcześniejszych skargach, są rozpatrywane przez właściwe organy powołane do ścigania przestępstw. Skazany oświadczył, iż nie oczekuje żadnej pomocy w tym obszarze. Zasygnalizował natomiast pilną potrzebę uzyskania pomocy związanej z przetransportowaniem do innej jednostki penitencjarnej. W ocenie osadzonego, przetransportowanie ułatwiłoby mu kontakt z osobami najbliższymi i miałoby pozytywny wpływ na prowadzenie rodzinnej firmy.

Kolejnym obszarem wymagającym wyjaśnienia, wskazanym w raporcie KMPT jest niewłaściwy sposób wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej. W dokumentacji zamieszczono zdjęcie mężczyzny leżącego na łóżku bez materaca, pościeli oraz ubrania skarbowego, wyposażonego w odzież flizelinową. Zespół podjął czynności mające na celu doprecyzowanie okoliczności sytuacji przedstawionej w raporcie. Ustalono, iż ww. mężczyzną był [REDAKTOWANE] który odbywał karę w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej w dniach 27 czerwca 2024 r. do 11 lipca 2024 r. Z zabezpieczonej dokumentacji w postaci m.in. notatki służbowej dowódcy zmiany wynika, iż od dnia 3 lipca 2024 r. nastąpiło pogorszenie zachowania ww. osadzonego. Skazany wielokrotnie przykrywał głowę kocem, wchodził pod

materace, wiązał rzeczy skarbowe oraz odgrażał się dokonaniem autoagresji. Nie reagował na wydawane polecenia. Po każdorazowym przybyciu dowódcy zmiany deklarował poprawne zachowanie, w związku z powyższym nie było podstaw do użycia środków przymusu bezpośredniego. Zachowanie osadzonego miało destabilizować pełnienie służby przez oddziałowego, utrudniając realizowanie pozostałych obowiązków służbowych. W związku z powyższym, decyzją kierownictwa jednostki, odebrano osadzonemu na czas konieczny przedmioty, które wg nich mogły stanowić zagrożenie dla jego bezpieczeństwa osobistego (dowód akta kontroli, str. 170 - 171).

Kolejną sytuacją opisaną w raporcie, jest pobyt osadzonego w celi izolacyjnej, w której nie było wymaganych przepisami elementów sprzętu kwaterunkowego tj. łóżka metalowego, wkładu do łóżka, stołu więziennego, szafki oraz taboretu. Widoczny na nagraniu mężczyzna miał spać i jeść na materacach ułożonych na podłodze. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż opisana wyżej sytuacja dotyczyła skazanego [REDAKTOWANE] który został umieszczony w dniu 21 czerwca 2024 r. w celi izolacyjnej nr 12, celem odbycia kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 - Kodeks karny wykonawczy (dalej: Kkw). Po zakończeniu wykonywania ww. kary w dniu 5 lipca 2024 r., decyzją dyrektora nr 106/2024 z dnia 5 lipca 2024 r., pobyt w ww. celi przedłużono do 7 sierpnia 2024 r., z uwagi na potrzebę zapewnienia porządku i bezpieczeństwa Zakładu. Kierownik działu terapeutycznego wyjaśnił, iż ww. przedmioty usunięto ponieważ skazany odgrażał się dokonywaniem aktów autoagresji. Osadzony niejednokrotnie prezentował zachowania autoagresywne polegające na pocięciu powłok ciała, połknięciach ciał obcych oraz niszczeniu elementów wyposażenia celi mieszkalnej. Z wyjaśnień złożonych przez kierownika działu terapeutycznego wynika, że po ustabilizowaniu zachowania skazanego w dniu 15 lipca 2024 r. w godzinach porannych ponownie zamontowano w celi sprzęty kwaterunkowe (dowód akta kontroli, str. 172 - 173).

Osadzany [REDAKTOWANE] w dniu 29 grudnia 2024 r. zakończył odbywanie kary pozbawienia wolności, natomiast osadzony [REDAKTOWANE] w dniu 3 grudnia 2024 r. został przetransportowany do Aresztu Śledczego w Gdańsku.

W związku z powyższymi ustaleniami oraz koniecznością zbadania prawidłowości wykonywania kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 ust. 1 pkt 8 Kkw., tj. umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni, Zespół na podstawie zebranej dokumentacji oraz analizy danych znajdujących się w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności ustalił, iż w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do czasu prowadzenia czynności kontrolnych, przedmiotowa kara wykonywana była 130 razy wobec 99 osadzonych. W celu zebrania informacji dotyczących warunków odbywania powyższej kary i weryfikacji podnoszonych w raporcie zarzutów, Zespół przeprowadził rozmowy z 34 osadzonymi aktualnie przebywającymi w Zakładzie, wobec których we wskazanym powyżej okresie była wykonywana ww. kara dyscyplinarna. Dwóch z nich odbywało ww. karę w trakcie prowadzenia

czynności kontrolnych. Wszystkie rozmowy przeprowadzono w warunkach zapewniających swobodną oraz nieskrępowaną wypowiedź, w odrębnym pomieszczeniu, bez obecności funkcjonariuszy Zakładu. W trakcie rozmów zwrócono szczególną uwagę na wypowiedzi osadzonych dotyczące warunków zakwaterowania, wyżywienia, jak również posiadanej odzieży w trakcie odbywania powyższej kary. Siedemnastu osadzonych przedstawiło oświadczenia na piśmie, natomiast pozostali nie wyrazili chęci złożenia pisemnych wyjaśnień, poprzestając na rozmowie. Osadzeni oświadczyli, iż mieli zapewnione odpowiednie warunki bytowe, a zachowanie funkcjonariuszy nie budziło zastrzeżeń. Natomiast czterech osadzonych podczas prowadzonych rozmów, poinformowało, iż w trakcie przebywania w celi izolacyjnej zostali czasowo wyposażeni w odzież jednorazowego użytku, wykonaną z fizeliny (dowód akta kontroli, str. 174 - 191).

Z uwagi na powyższe ustalenia, Zespół podjął czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego, w szczególności wyjaśnienia funkcjonującej w Zakładzie procedury wydawania niektórym z osadzonych odbywających karę w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej odzieży jednorazowego użytku. Z uzyskanych od kadry kierowniczej Zakładu wyjaśnień wynika, iż w wyjątkowych przypadkach osadzonym zabierane były, wyłącznie na czas niezbędny, przedmioty mogące służyć do podjęcia przez nich aktów samoagresji, w tym również tekstylia, które mogły zostać zniszczone w celu sporządzenia pętli zaciskowej. W zamian osadzeni otrzymywali tzw. „*ubranie bezpieczne*”, które miało na celu utrudnienie podjęcia aktów samoagresji. W ocenie dyrektora Zakładu, sytuacje o takim charakterze zdarzały się incydentalnie, jedynie w przypadku zaistnienia wysoce uzasadnionych obaw co do wystąpienia niebezpiecznych zachowań ze strony skazanych, a działania administracji Zakładu nie miały na celu poniżenia osadzonych, jak również nie były nieformalnym sposobem karania bądź dyscyplinowania osadzonych. Dyrektor Zakładu wyjaśnił, iż w trakcie odbywania powyższej kary dyscyplinarnej skazani mieli możliwość realizacji wszystkich przysługujących im uprawnień. Mając na względzie powyższe wyjaśnienia Zespół przeprowadził rozmowy z wybranymi funkcjonariuszami działu ochrony pełniącymi służbę w oddziałach mieszkalnych, mające na celu weryfikację opisanego sposobu postępowania oraz ich wiedzę co do praktyki takiego postępowania. Funkcjonariusze działu ochrony potwierdzili, że osadzeni w trakcie odbywania kary w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej ubrani byli w odzież skarbową. W przypadku gdy osadzony niszczył rzeczy wydane przez administrację Zakładu, bądź też przejawiał zachowania autoagresywne, po decyzji przełożonych wydawano osadzonym tzw. „*odzież bezpieczną*”. Funkcjonariusze zapewnili, iż w przypadku zgłoszenia przez osadzonych chęci skorzystania z przysługującego im prawa do spaceru, wydawana była odzież skarbową, która zdeponowana była w oddziale mieszkalnym. Powyższą procedurę działania potwierdzili funkcjonariusze pełniący służbę w innych działach Zakładu oraz kadra dowódcza (dowód akta kontroli, str. 192 - 220).

Szczególną uwagę kontrolujących podczas wizytacji celi izolacyjnych, zwrócił osadzony [REDAKTURA] odbywający w trakcie kontroli karę umieszczenia w celi izolacyjnej, u którego zauważono zasinienie na twarzy, w okolicy oka. Osadzony dopytywany o okoliczności powstania obrażeń, udzielał niespójnych odpowiedzi, po czym poinformował, iż w dniu 26 lutego 2025 r., został pobity przez funkcjonariuszy Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej. Zespół niezwłocznie zwrócił się do kierownictwa jednostki, o przedstawienie szczegółów zaistniałej sytuacji. Dyrektor Zakładu poinformował, iż w powyższej sprawie były już prowadzone czynności wyjaśniające, które jednoznacznie wskazały, iż widoczne u osadzonego obrażenia są efektem dokonanej autoagresji, mającej miejsce w dniu 26 lutego 2025 r., kiedy to kilkanaście razy, w różnych odstępach czasowych uderzał głową w szafkę zamontowaną na ścianie, co potwierdza załączony do czynności materiał wideo. Ponadto jak ustalono, we wskazanym przez osadzonego czasookresie, funkcjonariusze Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej nie realizowali żadnych czynności służbowych na terenie Zakładu. Za powyższe zachowanie sporządzono osadzonemu wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej. Na potrzeby kontroli Zespół zabezpieczył komplet materiałów związanych z powyższymi czynnościami wyjaśniającymi. Przeprowadzona analiza materiałów potwierdziła, iż w dniu 26 lutego 2025 r. ww. osadzony w nieregularnych odstępach czasu uderzał głową w drzwi szafki, co mogło skutkować powstaniem widocznych zasinień. Zabezpieczony do czynności materiał wideo obejmuje obraz z celi izolacyjnej w dniu 26 lutego 2025 r., w godzinach 15:25 – 17:00. Przeprowadzona na potrzeby kontroli analiza monitoringu wykazała, iż osadzony we wskazanym dniu, nie posiadał w celi izolacyjnej niezbędnego wyposażenia. Z uwagi na powyższe, zwrócono się do kierownika działu ochrony Zakładu o uzupełnienie złożonych wyjaśnień. Jak wynika z przesłanej notatki służbowej, w dniu 26 lutego 2025 r. osadzony [REDAKTURA] został umieszczony w celi monitorowanej nr 2 w oddziale II, w której to dopuścił się zniszczenia wydanych mu rzeczy skarbowych oraz wyposażenia celi. W związku z prezentowanym nagannym zachowaniem decyzją dyrektora Zakładu wymienionego skazanego przekwaterowano do celi monitorowanej nr 4 w oddziale II, która to cela mieszkalna jest wyposażona w sprzęt wandaloodporny. Według złożonych przez kierownictwo jednostki wyjaśnień, cyt.: *„pozbawienie osadzonego sprzętu kwaterunkowego wynikało tylko i wyłącznie z przejścia skazanego na inną celę, zbiegu okoliczności (potrzeba posprzątkania celi nr 2, nałożeniu się wydawania posiłku – kolacji oraz konieczności wezwania do służby funkcjonariusza kwatermistrzowskiego (magazyniera), celem wydania nowych należności). Po przybyciu do oddziału mieszkalnego dowódcy zmiany wraz z grupą funkcjonariuszy osadzony przyjmował postawę bierną deklarując poprawne regulaminowe zachowanie, brak było podstaw do użycia środków przymusu bezpośredniego. Podczas wydawania kolacji skazany odmówił przyjęcia naczyń oraz sztućców jednorazowego użytku, którymi w danym momencie dysponował*

dowódca zmiany. Po zabezpieczeniu czynności związanych z wydaniem kolacji w oddziałach mieszkalnych, pobrano z magazynu mundurowego materac, koc oraz prześcieradło, które następnie wydano osadzonemu” (dowód akta kontroli, str. 221 - 235).

Dodatkowo, Zespół dokonał sprawdzenia danych zawartych w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności (dalej: CBDOPW), dotyczących kar dyscyplinarnych w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej, wymierzonych wobec skazanych przebywających w Zakładzie w trakcie kontroli. Weryfikacji poddano 40 wniosków dyscyplinarnych, wykonanych wobec 34 osadzonych.

We wszystkich przypadkach zgodnie z art. 145 § 3 Kkw osadzeni mieli sporządzoną opinię psychologiczną o zdolności do odbycia kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej. Wnioski były opiniowane i rozpatrywane terminowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W trakcie pobytu w celi izolacyjnej, osadzeni byli kontrolowani przez psychologa pod kątem zdolności do odbywania dalszej części kary oraz mieli zapewnioną opiekę wychowawcy.

W 24 przypadkach Zespół stwierdził uchybienia dotyczące braku odnotowania godziny zakończenia odbywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej (przykład poniżej).

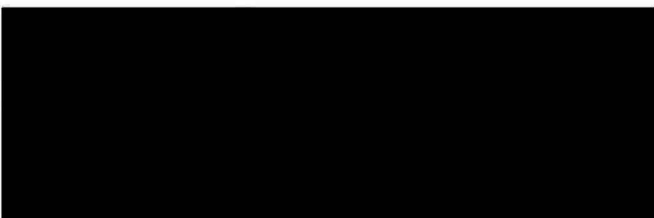

Wykonywania kary

Rozpoczęto w dniu:
Godzina rozpoczęcia:
Osoba odpowiedzialna za rozpoczęcie
wykonywania kary
Jednostka rozpoczęcia wykonywania kary
Planowana data zakończenia wykonywania
kary w celi izolacyjnej:

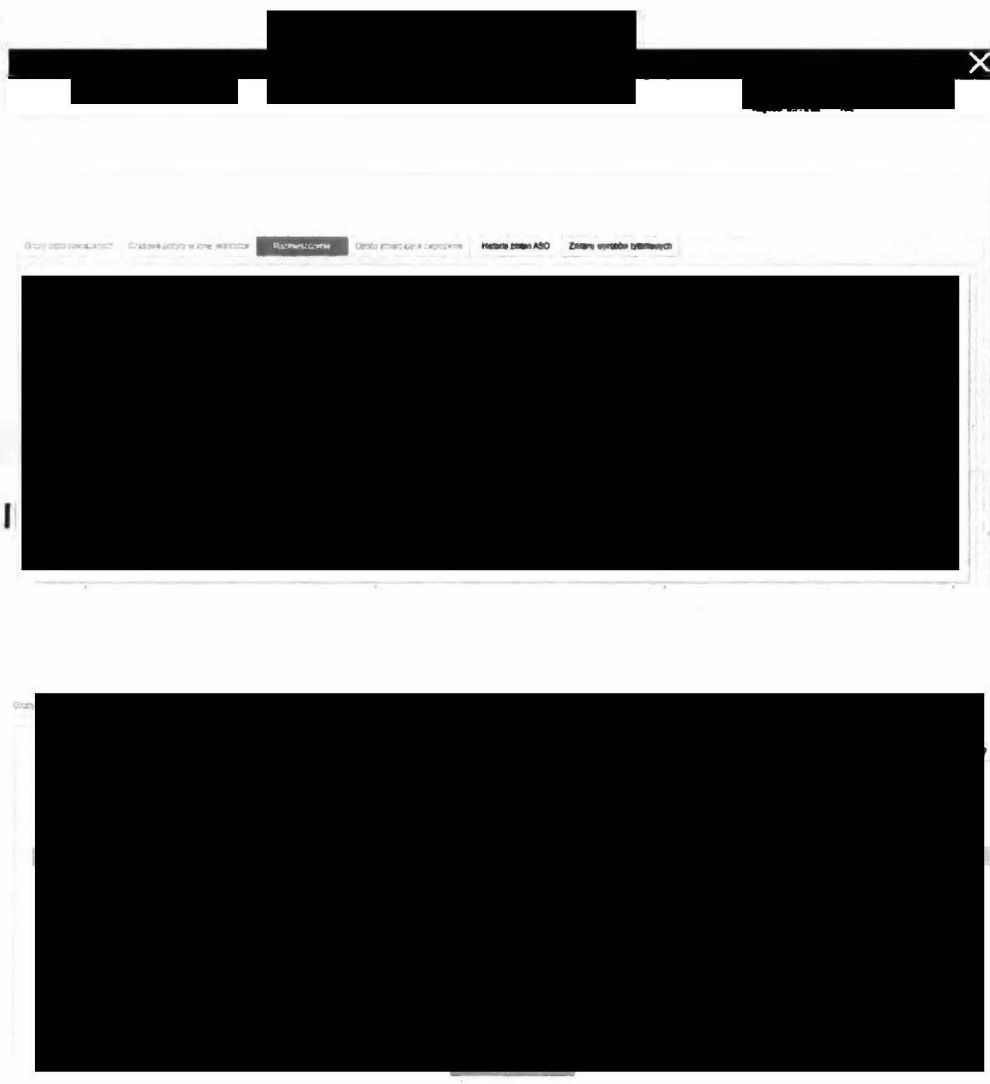
Zrealizowana w dniu:
Osoba odpowiedzialna za zakończenie
wykonywania kary:
Jednostka wykonania:

Historia wykonywania kary

W części przypadków osadzeni w celi izolacyjnej rozmieszczani byli już przed rozpoczęciem odbywania kary o, której mowa w art. 143 § 1 pkt 8 Kkw lub ich pobyt w tej celi był przedłużany, bez właściwego odnotowania tego w systemie, np. osadzonemu [redacted], dyrektor wymierzył karę umieszczenia w celi izolacyjnej w dniu 27 grudnia 2024 r., natomiast

osadzony w celi izolacyjnej rozmieszczony został już w dniu 25 grudnia 2024 r., a jako powód przemieszczenia podano: zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w jednostce. W dniu 27 grudnia 2024 r., nie zmieniono w CBDOPW powodu przemieszczenia na: odbywanie kary dyscyplinarnej, a w dniu 10 stycznia 2025 r., jej zakończenia. Uchybienia podobnej postaci stwierdzono u 12 skazanych (przykład poniżej).

Należy podkreślić, iż pomimo stwierdzonych powyżej uchybień formalnych, każdorazowo w przypadku rozmieszczania ww. skazanych w celach izolacyjnych w ramach odstępstwa (tj. przed rozpoczęciem, bądź po zakończeniu odbywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej), dyrektor wydawał stosowne decyzje na podstawie art. 73a § 8 kkw oraz § 33 pkt 2 zarządzenia nr 2/23 z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych

Służby Więziennej, sposobów ochrony i konwojowania skazanych, tymczasowo aresztowanych i zadań ochronnych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz pracowników przywieziennych zakładów pracy (dowód; akta kontroli str. 236 - 267).

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, iż w zarządzeniu nr 30/25 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 17 marca 2025 r. w sprawie sposobów ochrony, konwojowania oraz zadań ochronnych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej usunięto regulację dotyczącą umieszczania w celi izolacyjnej osadzonych nieukaranych karą dyscyplinarną umieszczenia w tej celi oraz regulację dotyczącą umieszczania w celi przeznaczonej dla osadzonego „niebezpiecznego” – osoby pozbawionej wolności niezakwalifikowanej do tej kategorii. Konieczność przedmiotowej zmiany wynikała również z orzeczeń wydanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka oraz polskich sądów powszechnych. Zarządzenie weszło w życie z dniem 1 kwietnia 2025 r.

Na potrzeby niniejszej kontroli zabezpieczono również oraz poddano analizie materiał wideo obejmujący zapis z cel izolacyjnych, w których przebywali osadzeni odbywający karę dyscyplinarną. Zespół zwrócił się do kierownictwa Zakładu o zabezpieczenie oraz udostępnienie maksymalnie sięgającego wstecz materiału wideo z cel izolacyjnych oznaczonych jako: C II, X 11, X 12. Na podstawie zabezpieczonego obrazu z monitoringu ustalono co następuje:

- Cella izolacyjna oznaczona jako C II, zakres czasowy zabezpieczonego oraz ocenionego materiału wideo od 29 lutego do 3 marca 2025 r. Karę umieszczenia w celi izolacyjnej odbywał osadzony [REDAKTOWANO] Wymieniony posiadał kompletną odzież, prześcieradła, koce, spędzał czas na czytaniu, pisaniu oraz innych zajęciach własnych.
- Cella izolacyjna oznaczona jako X 11, zakres czasowy zabezpieczonego i poddanego ocenie - materiału od 28 lutego do 6 marca 2025 r. Karę umieszczenia w celi izolacyjnej odbywał [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] – nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z wyposażeniem celi, odzieżą oraz posiadanymi przez skazanego przedmiotami.
- Cella izolacyjna oznaczona jako X 12, zakres czasowy zabezpieczonego materiału od 28 lutego do 7 marca 2025 r., w tym czasie w celi izolacyjnej przebywał skazany [REDAKTOWANO] Podobnie jak we wcześniejszych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Skazany posiadał kompletną odzież, koce oraz prześcieradła.

Mając na względzie powyższe należy stwierdzić, że w chwili kontroli oraz na możliwym do pozyskania w trakcie trwających czynności kontrolnych materiale archiwalnym, nie stwierdzono innych nieprawidłowości związanych z warunkami zakwaterowania, wyposażeniem cel izolacyjnych w niezbędny w sprzęt kwaterunkowy, o którym stanowi załącznik nr 1 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach*

śledczych z dnia 19 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1406), bądź też nieprawidłowości związanych z odzieżą jaką posiadali ukarani.

6.2 Analiza obszaru użycia środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Koronowie

W raporcie KMPT zostało określone jako „niepokojące” odnotowanie tylko dwóch przypadków użycia środków przymusu bezpośredniego względem osób pozbawionych wolności, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do połowy lipca 2024 r., wskazując jednocześnie ryzyko, że ich niewielka liczba może świadczyć o innych, niezgodnych z prawem działaniach funkcjonariuszy, w związku z niepożądanym zachowaniem osób pozbawionych wolności. Zespół przeanalizował oraz poddał ocenie wyjaśnienia kierownictwa Zakładu w tym przedmiocie.

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień, czynnikami mającymi wpływ na zmniejszenie ilości użycia środków przymusu bezpośredniego są zintensyfikowane oraz wspierające działania wychowawcze, jak również wzrost liczby osadzonych skierowanych do zatrudnienia. W czasie kontroli zatrudnionych było 448 skazanych, odpłatnie 251 w tym 121 w systemie bez konwojenta. W roku 2021 było to 151 skazanych, odpłatnie 67, w tym 45 w systemie bez konwojenta. Nasilenie tej formy oddziaływań wraz z innymi czynnikami motywującymi takimi jak zajęcia kulturalno-oświatowe, w tym również poza terenem jednostki, zezwolenia na opuszczanie jednostki w trybie art. 138 kkw oraz zajęcia sportowe, w ocenie kierownictwa Zakładu intensyfikują kształtowanie pożądanych zachowań skazanych, ograniczając tym samym konieczność użycia środków przymusu bezpośredniego.

W wyniku przeprowadzonej na potrzeby kontroli analizy środków przymusu bezpośredniego (szczegółowa analiza zabezpieczonego materiału wideo, zapisów w systemie CBDOPW oraz pozostałej dokumentacji) stosowanych w Zakładzie w latach 2023 - 2025 (w dniach 30 października 2023 r. - 24 maja 2024 r. oraz 28 sierpnia 2024 r.) stwierdzono, że ich użycie odbywało się w sposób humanitarny, z zachowaniem przepisów prawa. Nie dochodziło do nadużyć w postaci bezprawnego stosowania przemocy fizycznej. Opisane powyżej przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie zostały użyte adekwatnie do zaistniałych sytuacji, co jest zgodne z *art. 6 ust. 1 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej z dnia 24 maja 2013 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 383)*, cyt.: „środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości” oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 ust. 1 -3 ww. ustawy, który stanowi, iż cyt.: „środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę”, „od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty”, „środków przymusu bezpośredniego używa się

lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia i zdrowia uprawnionego lub innej osoby". Funkcjonariusze w czasie użycia środków przymusu bezpośredniego odnosili się do osadzonych w sposób kulturalny z poszanowaniem ich godności. Osadzonym, wobec których używano środków przymusu bezpośredniego zapewniono możliwość zaspokojenia potrzeb fizjologicznych oraz zaspokajania pragnienia.

Szczegółowa analiza użycia środków przymusu bezpośredniego stanowi odrębny załącznik do niniejszego protokołu z kontroli (dowód akta kontroli, str. 268 - 284).

7. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień bądź też nieprawidłowości.

7.1 W toku prowadzonych czynności kontrolnych oraz analizy zebranej dokumentacji ustalono, iż działania podejmowane w Zakładzie przez kadrę kierowniczą nie były normą oraz nie miały charakteru działań systemowych. Ustalono, że opisane powyżej przypadki dotyczące odbierania osadzonym odzieży skarbowej i wyposażania ich w odzież flizelinową w czasie pobytu w celi izolacyjnej, jak również zabieranie sprzętów będących na wyposażeniu celi wynikało z nadinterpretacji treści art. 108 Kkw, który wskazuje, iż administracja zakładu karnego ma obowiązek podejmowania odpowiednich działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary. Powyższe działania podejmowane były przez funkcjonariuszy Zakładu na polecenie i za wiedzą kadry kierowniczej. W ocenie Zespołu, powyższe czyni Kierownictwo Zakładu adresatami odpowiedzialności służbowej.

W związku z powyższym, Zespół stwierdził niżej wymienione nieprawidłowości:

- a) Stosowanie w Zakładzie praktyki pozbawiania osadzonych odzieży skarbowej i zastępowania jej flizelinowymi fartuchami w trakcie przebywania w celi izolacyjnej.
- b) Pozbawianie osadzonych stałego dostępu do niezbędnych przedmiotów (m.in. łóżka, materaca, pościeli), o których stanowi załącznik nr 1 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych z dnia 19 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1406).*

7.2 Ponadto stwierdzono niżej wymienione uchybienia:

- c) Nieprecyzyjne zapisy w zarządzeniu nr 3/2023 Dyrektora Zakładu z dnia 20 stycznia 2023 r. w sprawie porządku wewnętrznego w oddziałach penitencjarnych w zakładzie karnym typu zamkniętego Zakładu Karnego w Koronowie, dotyczące ustaleń związanych z realizacją

przyjęć lekarskich osadzonych z poszczególnych oddziałów mieszkalnych, jak również wykonywaniem posług religijnych.

- d) Nieaktualizowanie zmian w CBDOPW dotyczących wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz pobytu w takiej celi podyktowanego innymi względami.
- e) Nieuwzględnianie w notatkach z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanych z CBDOPW, danych wszystkich funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego, od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia.
- f) Nieinformowanie osadzonych o rozpoczęciu kontroli osobistej, podstawie faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli osobistej oraz o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację; co jest niezgodne z art. 223h §11 Kkw.
- g) Przeprowadzanie kontroli osobistej osadzonego na posadzce bez podłożonej maty podłogowej, co jest niezgodne z § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli.
- h) Brak strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsionku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a § 5 Kkw.

W kontekście nieprawidłowości wskazanych w punkcie 7.1 lit. a-b sprawozdania, dotyczących naruszenia dyscypliny służbowej określonej w art. 230 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1869 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 240) proponuje się:

- wszcząć postępowanie dyscyplinarne wobec :

- ██████████ – Dyrektora Zakładu,
Osoba odpowiedzialna: Dyrektor Generalny Służby Więziennej wyznaczy właściwego dyrektora okręgowego Służby Więziennej w celu przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego wobec wymienionego,

- wyciągnąć konsekwencje służbowe w postaci obniżenia dodatku służbowego zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz.U. z 2024 r. poz. 153), wobec:

- ██████████ – Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy (w okresie objętym kontrolą pełniła funkcję na stanowisku Zastępcy Dyrektora),

osoba odpowiedzialna: Dyrektor Generalny Służby Więziennej,

• [REDAKTOWANE] – Zastępcy Dyrektora Zakładu,

osoba odpowiedzialna : Dyrektor Zakładu.

W ocenie zespołu uchybienia wymienione w punkcie 7.1 lit. c - h stanowiły odstępstwa od stanu wymaganego, jednakże nie naruszały w sposób istotny uregulowań prawnych. W związku z powyższym, proponuje się nie wyciągać konsekwencji służbowych wobec odpowiedzialnych funkcjonariuszy, pozostając na sformułowaniu stosownych zaleceń naprawczych.

8. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień celem usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W związku ze stwierdzonymi powyżej nieprawidłowościami i uchybieniami poleca się:

- a) Bezwzględnie zaprzestać bezprawnej praktyki pozbawiania osadzonych odzieży skarbowej i zastępowania jej flizelinowymi fartuchami w trakcie przebywania w celi izolacyjnej.
- osoba odpowiedzialna: Dyrektor Zakładu
- termin realizacji: niezwłocznie.
- b) Bezwzględnie przestrzegać zapisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych z dnia 19 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1406).
- osoba odpowiedzialna: Dyrektor Zakładu
- termin realizacji: niezwłocznie.
- c) Na bieżąco aktualizować zmiany w CBDOPW, dotyczące wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz pobytu w takiej celi.
- osoba odpowiedzialna: kierownik działu penitencjarnego, kierownik działu terapeutycznego, kierownik działu ochrony
- termin realizacji: niezwłocznie.
- d) Wzmocnić nadzór nad prawidłowym i bezzwłocznym uzupełnianiem danych w CBDOPW.
- osoba odpowiedzialna: Dyrektor Zakładu
- termin realizacji: niezwłocznie.
- e) Uwzględnić w notatkach z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanych z CBDOPW, danych wszystkich funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego, od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia.
- osoba odpowiedzialna: Dyrektor Zakładu

- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- f) Informować osadzonych o rozpoczęciu kontroli osobistej, podstawie faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli osobistej oraz o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację, zgodnie z art. 223h §11 Kkw.
- osoba odpowiedzialna: *kierownik działu ochrony*
- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- g) Przeprowadzać kontrolę osobistą osadzonych używając maty podłogowej, zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli.
- osoba odpowiedzialna: *Dyrektor Zakładu*
- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- h) Uwzględnić strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsionku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a § 5 Kkw.
- osoba odpowiedzialna: *kierownik działu ochrony, kierownik działu informatyki i łączności*
- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- i) Uwzględnić w planowanych kontrolach wewnętrznych obszar dotyczący prawidłowości wykonywania kary w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej.
- osoba odpowiedzialna: *Dyrektor Zakładu, kierownik działu ochrony, kierownik działu penitencjarnego, kierownik działu terapeutycznego*
- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- j) Zaktualizować zapisy zarządzenia nr 3/2023 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 20 stycznia 2023 r. w sprawie porządku wewnętrznego w oddziałach penitencjarnych w zakładzie karnym typu zamkniętego Zakładu Karnego w Koronowie, dotyczące ustaleń związanych z realizacją przyjęć lekarskich osadzonych z poszczególnych oddziałów mieszkalnych, jak również wykonywaniem posług religijnych.
- osoba odpowiedzialna: *Dyrektor Zakładu*
- termin realizacji: *niezwłocznie*.
- k) Uchybienia i nieprawidłowości omówić na odprawie penitencjarno – ochronnej Zakładu oraz odprawach poszczególnych zmian działu ochrony.
- osoba odpowiedzialna: *Dyrektor Zakładu*
- termin realizacji: *do dnia 30 kwietnia 2025 r.*
- l) Przeprowadzić szkolenie dla funkcjonariuszy Zakładu z zakresu procedur związanych z wykonywaniem kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 8 Kkw oraz

dokumentowania jej przebiegu w CBDOPW. Ponadto, w prowadzonej działalności szkoleniowej uwzględniać tematy związane z praworządnym oraz humanitarnym wykonywaniem kary pozbawienia wolności.

- osoba odpowiedzialna: Dyrektor Zakładu

- termin realizacji: do dnia 16 maja 2025 r.

Zalecenia zawarte w sprawozdaniu należy wdrożyć niezwłocznie, natomiast pisemną informację, o sposobie realizacji wniosków i zaleceń z przedmiotowej kontroli proszę przedstawić do dnia 30 maja 2025 r.

Dodatkowo informuję Pana Dyrektora o przysługującym na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 224) prawie do przedstawienia swojego stanowiska w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania. Powyższe nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

plk dr Andrzej Pecka

Wykonano w 4 egzemplarzach:

Egz. Nr 1: Dyrektor Zakładu Karnego w Koronowie

Egz. Nr 2: Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Bydgoszczy

Egz. Nr 3: Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

Egz. Nr 4: a/a

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2025 -05- 19

ZAL. NR

RPW/42395/2025 P
Data: 2025-05-19

BK.084.25.2025.PB

Warszawa, dnia 13 maja 2025 r.

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Dyrektorze

Mając na względzie potrzebę weryfikacji realizacji poleceń wydanych w efekcie kontroli uproszczonej przeprowadzonej w dniach 5 marca 2025 roku do 7 marca 2025 roku w Zakładzie Karnym w Koronowie, w szczególności w obszarze praworządności sposobu wykonywania kary umieszczenia w celi izolacyjnej, funkcjonariusze oraz pracownik Biura Kontroli Centralnego Zarządu Służby Więziennej w dniu 29 kwietnia 2025 roku, przeprowadzili wizytację wyżej wymienionej jednostki po godzinach pracy administracji.

Poza sprawdzeniem bieżącej działalności jednostki, szczególny nacisk położono na sposób wyeliminowania przez administrację kluczowych nieprawidłowości wskazywanych w raporcie z dnia 26 lutego 2025 roku z wizytacji Zakładu Karnego w Koronowie, przeprowadzonej przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich (l.dz. KMP.571.19.2024.JW).

W czasie pobytu na terenie Zakładu Karnego w Koronowie zespół wizytujący nie stwierdził, aby w jednostce była kontynuowana niedopuszczalna praktyka wyposażania osadzonych w tzw. „bezpieczną odzież” wykonaną z fizeliny oraz pozbawiania ich ze względów bezpieczeństwa odpowiedniego sprzętu kwaterunkowego.

Ponadto, jak wynika z informacji uzyskanych od pełniących służbę w dniu wizytacji funkcjonariuszy, przyjęta uprzednio w jednostce metoda zabezpieczania skazanych, stwierdzona i opisana w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur oraz w sprawozdaniu z kontroli uproszczonej przeprowadzonej przez zespół kontrolny Centralnego Zarządu Służby Więziennej, została całkowicie zaprzestana.

2 poważaniem

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

plk Renata Niziołek

Wykonano w 2 egz.

1. Adresat
2. aa

Warszawa, 26-06-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.571.19.2024.ML

**Pan
mjr Wojciech Nowak
Dyrektor Biura Kontroli
Centralny Zarząd Służby
Więziennej
ePUAP**

Szanowny Panie Dyrektorze

w nawiązaniu do pism z 17 kwietnia 2025 r. (sygn. BK.0820.20.2025) i z 13 maja 2025 r. (BK.084.25.2025.PB), uprzejmie dziękuję za przesłanie sprawozdania z kontroli uproszczonej przeprowadzonej w dniach 5-7 marca 2025 r. w Zakładzie Karnym w Koronowie. Wobec odwołania się w sprawozdaniu do argumentów i dokumentacji, które nie były znane przedstawicielom Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w czasie sporządzania raportu powizytacyjnego, proszę o przyjęcie następującego stanowiska.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że częścią prewencyjnej wizytacji Krajowego Mechanizmu była m.in. rozmowa podsumowująca z kierownictwem jednostki, w której udział wzięli zarówno Dyrektor Zakładu Karnego w Koronowie, [REDACTED] jak również dwoje jego ówczesnych zastępców - [REDACTED] (obecnie Dyrektor Okręgowa Służby Więziennej w Bydgoszczy) oraz [REDACTED]. Celem rozmów podsumowujących wizytację KMPT jest omówienie najistotniejszych ustaleń delegacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, wysłuchanie stanowiska jednostki oraz ustalenie sposobu jak najszybszego wdrożenia działań naprawczych, gdy zaistnieje taka potrzeba.

W trakcie wizytacji w Zakładzie Karnym w Koronowie, przedstawiciele KMPT poinformowali o ustaleniach dotyczących nieprawidłowości związanych z pobytom osadzonych w celach izolacyjnych. Jak wskazano w raporcie powizytacyjnym, brak sprzętu kwaterunkowego oraz pościeli czy ubrania skarbowego tłumaczony był względami bezpieczeństwa i troską o życie i zdrowie osadzonych. Argumentacja ta, przedstawiona została po raz kolejny w odpowiedzi Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie na raport powizytacyjny KMPT¹.

Wobec powtarzających się argumentów dotyczących stosowania niezgodnych z przepisami prawa praktyk z uwagi na troskę o zdrowie i życie osadzonych, należy ponownie podkreślić, że funkcjonariusze Służby Więziennej zobowiązani są do kierowania się w pierwszej kolejności wytycznymi zawartymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Nie może zatem zostać zaakceptowana argumentacja, że w sytuacji potencjalnego wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia osadzonego dopuszczalne jest stosowanie alternatywnych, nieformalnych, arbitralnie dobranych rozwiązań.

Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej² wskazuje przesłanki uprawniające funkcjonariuszy Służby Więziennej do użycia lub wykorzystania wskazanych w niej środków przymusu bezpośredniego. Są to m.in. konieczność przeciwdziałania niszczeniu mienia czy przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Tymczasem, pomimo deklarowanego przez kierownictwo jednostki zaistnienia tych przesłanek nie zastosowano żadnego z przewidzianych w ustawie środków przymusu bezpośredniego, ale wykorzystano właśnie metody nieformalne.

Trudno wobec tego uznać za wiarygodne wyjaśnienie kierownictwa jednostki, że niski wskaźnik wykorzystania środków przymusu bezpośredniego rzeczywiście jest wyłącznie skutkiem wdrożenia odpowiednich oddziaływań wychowawczych i kierowania osadzonych do zatrudnienia. W raporcie powizytacyjnym wykazano bowiem, że w sytuacji w której adekwatnym byłoby właśnie zastosowanie środka przymusu bezpośredniego wybrano metodę sprzeczną z przepisami prawa. Metoda ta co najmniej kilkakrotnie spowodowała zatem zaniżenie liczby przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego.

¹ Pismo z 7 maja 2025 r., sygn. S/P.0812.1.2025.KC.

² Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 555).

Niezależnie od powyższego wątpliwe jest także, czy w opisywanych przypadkach osadzeni rzeczywiście stwarzali zagrożenie dla swojego życia i zdrowia.

Jak wskazywano już w raporcie powizytacyjnym, kierownictwo jednostki nie przedstawiło w trakcie rozmowy podsumowującej, ani w kolejnych dniach, jakichkolwiek materiałów potwierdzających tę tezę. Nie przedstawiono wówczas choćby wspomnianej w sprawozdaniu z kontroli CZSW (str. 5) notatki służbowej dowódcy zmiany, zgodnie z którą skazany miał „przykrywać głowę kocem, wchodzić pod materace, wiązać rzeczy skarbowe oraz odgrażać się dokonaniem autoagresji”.

Pomimo wyraźnego upoważnienia ustawowego³ nie zabezpieczono także monitoringu, który mógłby potwierdzić tę okoliczność. Wobec zakwalifikowania zachowania obu osadzonych jako stwarzającego zagrożenie dla ich zdrowia lub życia należało stwierdzić, że zaistniała przesłanka do zabezpieczenia nagrań z monitoringu.

Z wyjaśnień kierownictwa jednostki przytoczonych w sprawozdaniu wynika, że do pogorszenia zachowania osadzonych doszło w trakcie pobytu w celi izolacyjnej. W odniesieniu do skazanego [REDAKTOWANO] jedynym dowodem ma być notatka służbowa dowódcy zmiany, natomiast w odniesieniu do skazanego [REDAKTOWANO] odwołano się do wyjaśnień kierownika oddziału terapeutycznego, który miał wskazać, że sprzęt kwaterunkowy usunięto ponieważ „skazany odgrażał się dokonywaniem aktów autoagresji. Osadzony niejednokrotnie prezentował zachowania autoagresywne polegające na pocięciu powłok ciała, połknięciach ciał obcych oraz niszczeniu elementów wyposażenia celi mieszkalnej. Z wyjaśnień złożonych przez kierownika działu terapeutycznego wynika, że po ustabilizowaniu zachowania skazanego w dniu 15 lipca 2024 r. w godzinach porannych ponownie zamontowano w celi sprzęty kwaterunkowe”.

Tymczasem, **żadna z notatek psychologów (rozmowy prowadzone były przez trzech różnych psychologów działu terapeutycznego) sporządzanych pomiędzy 5 a 15 lipca 2024 r. nie zawierała informacji, by osadzony w trakcie pobytu w celi izolacyjnej prezentował jakiegokolwiek zachowania autoagresywne bądź werbalizował zamiar dokonania samouszkodzenia.** Co więcej, 5 lipca 2024 r. gdy kończyło się wykonywanie kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi

³ Zgodnie z art. 73a § 7 k.k.w. „Jeżeli utrwalony obraz lub dźwięk jest istotny dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub bezpieczeństwa skazanego, dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzję o czasie jego przechowywania i sposobie wykorzystania”.

izolacyjnej, p.o. kierownika działu terapeutycznego [REDAKTOWANE] wpisała w notatce: „Prezentuje zachowanie dostosowane do sytuacji. Napęd psychoruchowy w normie. **Sygnarów niepokojących nie zaobserwowano. Pozostaje w nastroju wyrównanym, bez cech obniżenia. Nie ujawnia myśli rezygnacyjnych ani zamiarów autoagresywnych**”.

Pomimo tego, podjęto decyzję o pozostawieniu osadzonego w celi izolacyjnej jako celi monitorowanej, a osadzony nadal, przez kolejne 10 dni, pozbawiony był przewidzianego przepisami sprzętu kwaterunkowego.

Niejasna jest zatem przyczyna rozbieżności pomiędzy notatką sporządzoną 5 lipca 2024 r., a złożonymi w trakcie kontroli CZSW wyjaśnieniami wskazującymi, że osadzony w tym czasie stwarzał dla siebie zagrożenie.

Wobec niepodjęcia przez kierownictwo decyzji o zabezpieczeniu nagrań z monitoringu wskazujących na zachowanie osadzonych, które mogłoby stanowić zagrożenie dla ich życia bądź zdrowia, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur oparli się na dostępnych wówczas nagraniach z monitoringu.

W żadnym z nagrań zabezpieczonych na wniosek przedstawicieli KMPT nie zaobserwowano przejawów agresji czy autoagresji ze strony żadnego z osadzonych. Co więcej, mężczyzna który pozbawiany był pościeli i materacy w czasie pobytu w celi izolacyjnej otrzymywał ją w ustalonych godzinach na noc, a kolejnego dnia rano, przed 6:30, składał pościel i materace, oczekiwał na otwarcie drzwi przez funkcjonariusza, a następnie zupełnie spokojnie zdawał wszystkie przedmioty.

Po pierwsze zatem należy podkreślić, że zachowanie mężczyzny ani w ciągu dnia ani w ciągu nocy nie wskazywało, aby miał on rzeczywiście zamiar dokonania samouszkodzenia. Brak tego zamiaru potwierdza również fakt, że nie doszło ani do dokonania ani próby dokonania samouszkodzenia czy zniszczenia tych przedmiotów w nocy. Po drugie, nawet gdyby przyjąć, że zagrożenie rzeczywiście istniało, niezrozumiałe jest dlaczego uznano, że posiadanie tych akurat elementów wyposażenia miałoby stanowić dla osadzonego zagrożenie jedynie pomiędzy apelem porannym a wieczornym (a w nocy nie).

Podsumowując, pomimo wyraźnego upoważnienia w przepisach prawa kierownictwo nie zabezpieczyło obiektywnego dowodu w postaci nagrań z

monitoringu, natomiast powołuje się na wyjaśnienia funkcjonariuszy, których wiarygodność stawia pod znakiem zapytania nie tylko zapis monitoringu dostępny w czasie wizytacji, ale także dokumentacja sporządzana w czasie pobytu osadzonych w celach izolacyjnych. W szczególności, nie jest jasne dlaczego wyjaśnienia przedstawione przez kierownika działu terapeutycznego (str. 6 sprawozdania) są rozbieżne z ustaleniami zawartymi w notatkach sporządzanych przez psychologów tego samego działu.

Z wyjaśnień kierownictwa jednostki złożonych w toku kontroli CZSW wynikać miało, że opisywane w raporcie powizytacyjnym KMPT metody polegające na usuwaniu z celi sprzętu kwaterunkowego czy odbieraniu innych elementów wyposażenia celi miały mieć miejsce „w wyjątkowych przypadkach”, „incydentalnie” i „wyłącznie na czas niezbędny”. Warto wobec tego zaznaczyć, że tylko w trakcie około tygodnia poprzedzającego wizytację KMPT (okres maksymalnej dostępności nagrań monitoringu wizyjnego) uwidoczniono dwa przypadki takiego działania. **W czasie rozmów, przedstawiciele KMPT odebrali kolejne sygnały świadczące o stosowaniu wobec innych osadzonych tej samej praktyki.** Podczas kontroli Centralnego Zarządu Służby Więziennej również potwierdziło to czterech osadzonych (str. 7 sprawozdania), a kolejny przypadek niedostarczenia wymaganego wyposażenia dostrzeżony został na nagraniu monitoringu (str. 8-9 sprawozdania).

Odnośnie natomiast do przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego na stronie 13 sprawozdania z kontroli wspomniano, że zespół kontrolujący dokonał szczegółowej analizy użycia środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Koronowie w latach 2023-2024. Stanowi ona odrębny załącznik do protokołu kontroli (dowód akta kontroli, str. 268 - 284).

Załącznik, o którym mowa nie został dołączony do sprawozdania, dlatego na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁴, zwracam się o przesłanie go, w terminie 14 dni, od dnia otrzymania niniejszego pisma.

Jednocześnie, proszę o przesłanie informacji Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie o sposobie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, a także udzielenie informacji czy Dyrektor Zakładu w Koronowie przedstawił do

⁴ Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.).

sprawozdania swoje stanowisko - jeśli tak - proszę również o przesłanie kopii tego stanowiska.

Uprzejmie proszę także, o poinformowanie mnie o wyniku postępowania dyscyplinarnego wszczętego wobec Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie,

[REDAKTOWANE].

Wyrażam nadzieję, że informacje wskazane w niniejszym piśmie będą pomocne w ustaleniu przebiegu zdarzeń odnotowanych zarówno przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur jak i zespół kontrolujący z ramienia Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

Z poważaniem

Rafał Kulas

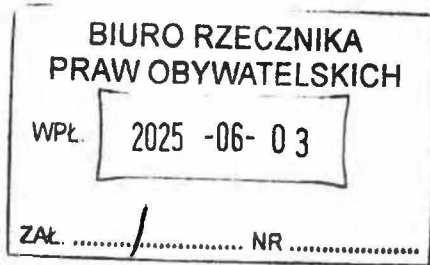
Dyrektor Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Koronowo, dnia 28 maja 2025 r.

S/P.0820.1.2025.KC

4773

Pani
plk Renata Niziołek
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej

dot. BK.0820.20.2025

W nawiązaniu do sprawozdania z kontroli BK.0820.20.2025 z dnia 17 kwietnia 2025 r., przeprowadzonej w trybie uproszczonym na podstawie upoważnienia nr 20/2025 z dnia 4 marca 2025 r. wydanego przez ██████████ Dyrektora Generalnego Służby Więziennej przez zespół z Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w Koronowie w dniach 5-7 marca 2025 r., przedstawiam informacje o sposobie realizacji wniosków i zaleceń z przedmiotowej kontroli:

a) W odpowiedzi na polecenie bezwzględnego zaprzestania bezprawnej praktyki pozbawiania osadzonych odzieży skarbowej i zastępowania jej fizelinowymi fartuchami w trakcie przebywania w celi izolacyjnej, informuję, że po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur przeprowadzonej w dniach 15-19 lipca 2024 r. oraz zaleceniach wówczas przekazanych, zaprzestano pozbawiania osadzonych wymaganego przepisami sprzętu kwaterunkowego i odzieży. Wszyscy osadzeni w Zakładzie Karnym w Koronowie traktowani są w sposób humanitarny, a względem nich nie stosuje się praktyk uwłaczających ich godności. Kara

dyscyplinarna wskazana w art. 143 § 1 pkt 8 Kodeksu karnego wykonawczego, tj. umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni wykonywana jest w tutejszej jednostce zgodnie z obowiązującymi przepisami. W trakcie odbywania wskazanej powyżej kary dyscyplinarnej, osadzeni mieli możliwość realizacji wszystkich przysługujących im praw. W wyjątkowych, jednostkowych przypadkach, podyktowanych wyłącznie względami bezpieczeństwa skazanych bądź bezpieczeństwa jednostki, w trosce o ich zdrowie i życie, z cel izolacyjnych, w których przebywali, zabierane były wyłącznie na czas niezbędny, przedmioty mogące służyć do podjęcia przez nich aktów autoagresji, takie jak: tekstylia, które mogli podrzeć w celu sporządzenia pętli zaciskowej lub sprzęty, które mogli wykorzystać do samookaleczenia. W zamian osadzeni otrzymywali ubranie, które utrudniało podjęcie aktów samoagresji. Należy podkreślić, że tego typu sytuacje zdarzały się incydentalnie, jedynie w przypadku pojawienia się wysoce uzasadnionych obaw co do wystąpienia niebezpiecznych zachowań ze strony skazanych rozmieszczonych w celach izolacyjnych i wynikały z konieczności zapewnienia ochrony ich życia i zdrowia. Działania te nie miały na celu poniżenia osadzonych, ani nie były żadnym nieformalnym sposobem karania bądź dyscyplinowania osadzonych. Powyższe było podyktowane tylko i wyłącznie względami bezpieczeństwa, a działania funkcjonariuszy miały na celu ochronę najwyższych wartości, czyli życia ludzkiego.

Inspekcje przeprowadzone przez kierownika działu ochrony w dniu 7 maja 2025 r. oraz w dniu ustawowo wolnym od pracy tj. w niedzielę – 18 maja 2025 r., podczas których dokonał sprawdzenia sposobu wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni, potwierdziły, że cele izolacyjne były wyposażone odpowiednio w sprzęt kwaterunkowy, a skazani posiadali rzeczy skarbowe, obuwie i inne przedmioty zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Dodatkowo, na polecenie Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie, w celu skontrolowania obszaru ryzyka „prawidłowości wykonywania kary dyscyplinarnej umieszczenia w celi izolacyjnej” Zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie przeprowadzili kontrole wewnętrzne dotyczące powyższej tematyki. Zostały one przeprowadzone zarówno w sposób bezpośredni jak i za pomocą systemu monitoringu w dniach od 17 kwietnia 2025 r. do 23 maja 2025 r. oraz od 2 maja 2025 r. do 20 maja 2025 r. Kontrole obejmowały zagadnienia związane z realizacją obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy z działów ochrony, penitencjarnego oraz kwatermistrzowskiego, obserwacją zachowania skazanych oraz wyposażenia cel mieszkalnych skazanych umieszczonych w celach izolacyjnych. Wskazane kontrole nie wykazały żadnych uchybień i nieprawidłowości w kwestii niewłaściwego sposobu wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni, odbywało się ono

w sposób humanitarny, z poszanowaniem praw i godności ludzkiej. Nie stwierdzono praktyki pozbawiania osadzonych odzieży skarbowej i zastępowania jej fizelinowymi fartuchami w trakcie przebywania w celi izolacyjnej oraz pozbawiania osadzonych dostępu do niezbędnych przedmiotów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Reasumując wskazuję, że od czasu wizytacji tutejszej jednostki przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur w toku codziennej służby oraz przeprowadzanych kontrolach i inspekcjach jednostki Dyrektor, Jego zastępcy oraz kierownictwo Zakładu Karnego w Koronowie nie stwierdzili stosowania praktyk opisanych powyżej.

b) W związku z poleceniem dotyczącym bezwzględnego przestrzegania zapisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych funkcjonariusz odpowiedzialny za ww. problematykę przeprowadził kontrole w oddziałach mieszkalnych. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 3 marca 2025 r. do 14 marca 2025 r. w Zakładzie Karnym w Koronowie. W wyniku ww. czynności uchybień nie stwierdzono. W dniu 10 maja 2025 r. z-ca kierownika działu kwatermistrzowskiego w trakcie inspekcji w dniu wolnym od pracy tj.: sobota, dokonał wizytacji wybranych cel mieszkalnych pod kątem wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy tj.:

- oddział mieszkalny II – 1 (izba chorych); 2-4 (cele izolacyjne),
- oddział mieszkalny VII – 2, 9;
- oddział mieszkalny VII – 1, 2, 3, 4, 6, 7(izba chorych), 8, 9
- oddział mieszkalny X – 7, 9, 10, 11(cele izolacyjna).

Wyposażenie wskazanych cel mieszkalnych było zgodne z ww. rozporządzeniem.

Odnosząc się do zalecenia dotyczącego prawidłowości wykonywania kary w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej, w dniu 12 maja 2025 r. dokonano kontroli wyposażenia w przysługującą odzież skarbową osadzonym aktualnie odbywającym karę celi izolacyjnej tj.: IDO: 1366164; 1267456; 1408691. Stan posiadanej odzieży skarbowej w celi do wykonywania kary dyscyplinarnej umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni, był zgodny z normą należności przedmiotów dla osób osadzonych – skazanych mężczyzn, zawartą w obowiązującym akcie prawnym. Ww. skazani podczas pobytu w celi izolacyjnej posiadali również przysługujące im środki higieny. Powyższe czynności kontrolne przeprowadził z-ca kierownika działu kwatermistrzowskiego.

Ponadto informuję, że w Zakładzie Karnym w Koronowie wyznaczeni funkcjonariusze działu kwatermistrzowskiego w sposób ciągły monitorują zgodność wyposażenia znajdującego się w celach mieszkalnych, celach do wykonywania kary dyscyplinarnej umieszczenia w celi

izolacyjnej na okres do 28 dni oraz innych pomieszczeniach z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych). Uszkodzone sprzęty oraz armatura będące na wyposażeniu cel mieszkalnych i kąpoków sanitarnych, a także innych pomieszczeń użytkowanych przez osoby osadzone, poddawane są na bieżąco naprawom, bądź są wymieniane. Ewentualne uszkodzenia lub usterki są usuwane bez zbędnej zwłoki (czas niezbędny na zakup potrzebnych materiałów i naprawę przedmiotów bądź usunięcie usterki czy też awarii) zgodnie z posiadanymi środkami finansowymi.

c) W odpowiedzi na polecenie „c” wskazuję, że ponowiono polecenie bieżącego aktualizowania zmian w CBDOPW, dotyczące wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz pobytu w takiej celi. Po przeprowadzeniu kontroli w powyższym zakresie kierownik działu penitencjarnego nie stwierdził nieprawidłowości ani uchybień w tym zakresie.

d) Nawiązując do polecenia „d”, informuję, że kierownictwo Zakładu Karnego w Koronowie wzmocniło nadzór nad prawidłowym i bezzwłocznym uzupełnianiem danych w CBDOPW poprzez regularne kontrole przedmiotowej bazy.

e) W odniesieniu do polecenia zawartego w pkt „e” informuję, że w książce poleceń dla dowódców zmian sporządzono polecenie dotyczące uwzględniania w notatkach z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanych w CBDOPW, danych wszystkich funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego, od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia.

f) W odpowiedzi na polecenie zawarte w pkt „f” wskazuję, że w książce poleceń dla dowódców zmian sporządzono polecenie przypominające o obowiązku poinformowania osoby kontrolowanej o rozpoczęciu kontroli osobistej, podaniu jej przez funkcjonariusza podstawy faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli oraz pouczenia kontrolowanego osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację zgodnie z art. 223h § 11 Kodeksu karnego wykonawczego. Jednocześnie zobowiązano dowódców zmian do przypomnienia oraz egzekwowania od funkcjonariuszy działu ochrony przestrzegania ww. wytycznych.

g) Odnosząc się do polecenia zawartego w pkt „g”, informuję, że w Zakładzie Karnym w Koronowie wszystkie pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania kontroli osobistej skazanych są wyposażone w maty podłogowe zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli.

h) Zgodnie z poleceniem zawartym w pkt „h”, na kamerach umiejscowionych w przedsiionkach cel zabezpieczających, zostały ustawione strefy maskowania, umożliwiające osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a § 5 Kodeksu karnego wykonawczego.

i) Odnosząc się do polecenia w pkt „i”, informuję, że zgodnie z § 5 pkt 6 Zarządzenia Nr 53/2019 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 17 października 2019 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli wewnętrznej i wizytacji w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, Dyrektor Zakładu Karnego w Koronowie polecił swoim zastępcom, kierownikowi działu ochrony, kierownikowi działu penitencjarnego i kierownikowi działu terapeutycznego przeprowadzenie w 2025 roku dodatkowych kontroli zagadnień nie objętych planem kontroli wewnętrznych na lata 2024-2025 w obszarze dotyczącym prawidłowości wykonywania kary w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej. Ponadto wskazuję, że powyższa tematyka zostanie uwzględniona w planach kontroli wewnętrznych kierownictwa tutejszej jednostki na lata 2026-2027.

j) Odnosząc się do polecenia „j” wskazuję, że z dniem 5 maja 2025 roku wprowadzono zarządzenie nr 31/2025 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 5 maja 2025 roku w sprawie porządku wewnętrznego w oddziałach penitencjarnych w zakładzie karnym typu zamkniętego Zakładu Karnego w Koronowie, w których zawarto ustalenia związane z realizacją przyjęć lekarskich osadzonych z poszczególnych oddziałów mieszkalnych, jak również wykonywaniem posług religijnych.

k) Zgodnie z poleceniem „k” uchybienia i nieprawidłowości wskazane w niniejszym sprawozdaniu omówiono na odprawie penitencjarno - ochronnej Zakładu Karnego w Koronowie w dniu 30 kwietnia 2025 roku oraz przez kierownika działu ochrony podczas odpraw z dowódcami wszystkich zmian.

l) W odpowiedzi na polecenie „l” informuję, że w planie szkoleń uzupełniających Zakładu Karnego w Koronowie zaplanowano szkolenia z zakresu procedur związanych z wykonywaniem kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 8 Kodeksu karnego wykonawczego oraz dokumentowania jej przebiegu w CBDOPW. W planowanej działalności szkoleniowej uwzględniono także tematy związane z praworządnym oraz humanitarnym wykonywaniem kary pozbawienia wolności. Zgodnie z planem szkoleń wewnątrzzakładowych załogi Zakładu Karnego w Koronowie na rok 2025 w I kwartale zrealizowane zostało szkolenie pt. „Standardy humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności w świetle obowiązujących przepisów”. Natomiast w II kwartale realizowane jest szkolenie pt.: „Zadania humanitaryzmu, poszanowania

godności oraz prawa skazanych wynikające z przepisów w tym zastosowanie Protokołu Stambulskiego i Reguł z Bangkoku”. Szkolenia w powyższej tematyce prowadzone będą cyklicznie.

Dyrektor
Zakładu Karnego w Koronowie
z upoważnienia
mjr Dariusz Włczak

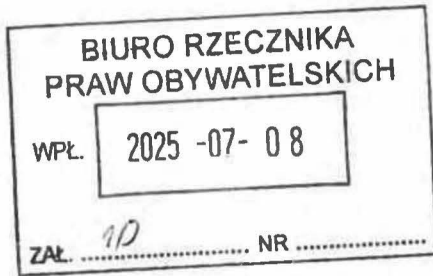
Wykonano w 4 egz.

1. [REDACTED] Dyrektor Generalny Służby Więziennej
2. [REDACTED] Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Bydgoszczy
3. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
4. a/a

BK.0820.20.2025.PB

Warszawa, dn. 2 lipca 2025 r.

Pan
Rafał Kulas
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

W nawiązaniu do pisma KMP.571.19.2024.ML z dnia 26 czerwca 2025 roku, stanowiącego stanowisko do sprawozdania z kontroli w trybie uproszczonym przeprowadzonej w dniach 5-7 marca 2025 roku w Zakładzie Karnym w Koronowie, w załączeniu przesyłam oczekiwaną notatkę służbową specjalisty Biura Ochrony i Spraw Obronnych CZSW tj. szczegółową analizę użycia środków przymusu bezpośredniego w wymienionej jednostce w latach 2023 – 2025 oraz informację o sposobie realizacji wniosków i zaleceń z kontroli. Ponadto informuję, iż postanowieniem nr 8/2025 z dnia 28 kwietnia 2025 roku wydanym na podstawie art. 245 ust. 2 i art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2025 roku o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2024r., poz. 1869 ze zm.) [redacted] Dyrektor Generalny Służby Więziennej wyznaczył do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko [redacted] - Dyrektorowi Zakładu Karnego w Koronowie [redacted] - Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Koszalinie. W dniu 15 maja 2025 roku Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Koszalinie wysłuchał [redacted] i przyjął od niego pisemne wyjaśnienia oraz uzyskał pisemną zgodę na dobrowolne poddanie się karze dyscyplinarnej bez przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego. Funkcjonariusz przyznał się do popełnienia przewinienia, nie kwestionował wyników przeprowadzonej kontroli w Zakładzie Karnym w Koronowie w dniach 5 – 7 marca 2025 roku przez funkcjonariuszy Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Uwzględniając, iż [redacted] dopuścił się naruszenia dyscypliny służbowej, mając jednocześnie na względzie fakt, że zarówno wina funkcjonariusza, jak i okoliczności popełnienia zarzucanych przewinień dyscyplinarnych nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 242 ust. 1 i 2, art. 232 pkt 1 i art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1689 ze zm.) w dniu 27 maja 2025 roku Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Koszalinie wymierzył obwinionemu karę nagany. Kara stała się prawomocna dnia 14 czerwca 2025 roku i jest w trakcie wykonywania.

DYREKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

mjr Wojciech Nowak

Koronowo, dnia 28 maja 2025 r.

S/P.0820.1.2025.KC

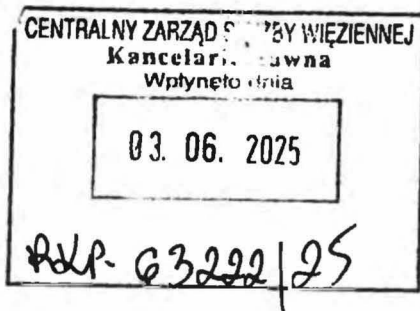
4779

Pani

plk Renata Niziołek

Dyrektor Generalny

Służby Więziennej

dot. BK.0820.20.2025

W nawiązaniu do sprawozdania z kontroli BK.0820.20.2025 z dnia 17 kwietnia 2025 r., przeprowadzonej w trybie uproszczonym na podstawie upoważnienia nr 20/2025 z dnia 4 marca 2025 r. wydanego przez ██████████, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej przez zespół z Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w Koronowie w dniach 5-7 marca 2025 r., przedstawiam informacje o sposobie realizacji wniosków i zaleceń z przedmiotowej kontroli:

a) W odpowiedzi na polecenie bezwzględnego zaprzestania bezprawnej praktyki pozbawiania osadzonych odzieży skarbowej i zastępowania jej fizeleinowymi fartuchami w trakcie przebywania w celi izolacyjnej, informuję, że po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur przeprowadzonej w dniach 15-19 lipca 2024 r. oraz zaleceniach wówczas przekazanych, zaprzestano pozbawiania osadzonych wymaganego przepisami sprzętu kwaterunkowego i odzieży. Wszyscy osadzeni w Zakładzie Karnym w Koronowie traktowani są w sposób humanitarny, a względem nich nie stosuje się praktyk uwłaczających ich godności. Kara

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

A ZGODNOŚĆ

mgr Paweł Berger

318

izolacyjnej na okres do 28 dni oraz innych pomieszczeniach z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych). Uszkodzone sprzęty oraz armatura będące na wyposażeniu cel mieszkalnych i kąpoków sanitarnych, a także innych pomieszczeń użytkowanych przez osoby osadzone, poddawane są na bieżąco naprawom, bądź są wymieniane. Ewentualne uszkodzenia lub usterki są usuwane bez zbędnej zwłoki (czas niezbędny na zakup potrzebnych materiałów i naprawę przedmiotów bądź usunięcie usterki czy też awarii) zgodnie z posiadanymi środkami finansowymi.

c) W odpowiedzi na polecenie „c” wskazuję, że ponowiono polecenie bieżącego aktualizowania zmian w CBDOPW, dotyczące wykonywania kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej oraz pobytu w takiej celi. Po przeprowadzeniu kontroli w powyższym zakresie kierownik działu penitencjarnego nie stwierdził nieprawidłowości ani uchybień w tym zakresie.

d) Nawiązując do polecenia „d”, informuję, że kierownictwo Zakładu Karnego w Koronowie wzmocniło nadzór nad prawidłowym i bezzwłocznym uzupełnianiem danych w CBDOPW poprzez regularne kontrole przedmiotowej bazy.

e) W odniesieniu do polecenia zawartego w pkt „e” informuję, że w książce poleceń dla dowódców zmian sporządzono polecenie dotyczące uwzględniania w notatkach z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanych w CBDOPW, danych wszystkich funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego, od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia.

f) W odpowiedzi na polecenie zawarte w pkt „f” wskazuję, że w książce poleceń dla dowódców zmian sporządzono polecenie przypominające o obowiązku poinformowania osoby kontrolowanej o rozpoczęciu kontroli osobistej, podaniu jej przez funkcjonariusza podstawy faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli oraz pouczenia kontrolowanego osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację zgodnie z art. 223h § 11 Kodeksu karnego wykonawczego. Jednocześnie zobowiązano dowódców zmian do przypomnienia oraz egzekwowania od funkcjonariuszy działu ochrony przestrzegania ww. wytycznych.

g) Odnosząc się do polecenia zawartego w pkt „g”, informuję, że w Zakładzie Karnym w Koronowie wszystkie pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania kontroli osobistej skazanych są wyposażone w maty podłogowe zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli.

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej
mgr Paweł Berger
ZA ZGODNOŚĆ

h) Zgodnie z poleceniem zawartym w pkt „h”, na kamerach umiejscowionych w przedsionkach cel zabezpieczających, zostały ustawione strefy maskowania, umożliwiające osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a § 5 Kodeksu karnego wykonawczego.

i) Odnosząc się do polecenia w pkt „i”, informuję, że zgodnie z § 5 pkt 6 Zarządzenia Nr 53/2019 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 17 października 2019 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli wewnętrznej i wizytacji w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, Dyrektor Zakładu Karnego w Koronowie polecił swoim zastępcom, kierownikowi działu ochrony, kierownikowi działu penitencjarnego i kierownikowi działu terapeutycznego przeprowadzenie w 2025 roku dodatkowych kontroli zagadnień nie objętych planem kontroli wewnętrznych na lata 2024-2025 w obszarze dotyczącym prawidłowości wykonywania kary w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej. Ponadto wskazuję, że powyższa tematyka zostanie uwzględniona w planach kontroli wewnętrznych kierownictwa tutejszej jednostki na lata 2026-2027.

j) Odnosząc się do polecenia „j” wskazuję, że z dniem 5 maja 2025 roku wprowadzono zarządzenie nr 31/2025 Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie z dnia 5 maja 2025 roku w sprawie porządku wewnętrznego w oddziałach penitencjarnych w zakładzie karnym typu zamkniętego Zakładu Karnego w Koronowie, w których zawarto ustalenia związane z realizacją przyjęć lekarskich osadzonych z poszczególnych oddziałów mieszkalnych, jak również wykonywaniem postug religijnych.

k) Zgodnie z poleceniem „k” uchybienia i nieprawidłowości wskazane w niniejszym sprawozdaniu omówiono na odprawie penitencjarno - ochronnej Zakładu Karnego w Koronowie w dniu 30 kwietnia 2025 roku oraz przez kierownika działu ochrony podczas odpraw z dowódcami wszystkich zmian.

l) W odpowiedzi na polecenie „l” informuję, że w planie szkoleń uzupełniających Zakładu Karnego w Koronowie zaplanowano szkolenia z zakresu procedur związanych z wykonywaniem kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 8 Kodeksu karnego wykonawczego oraz dokumentowania jej przebiegu w CBDOPW. W planowanej działalności szkoleniowej uwzględniono także tematy związane z praworządnym oraz humanitarnym wykonywaniem kary pozbawienia wolności. Zgodnie z planem szkoleń wewnątrzzakładowych załogi Zakładu Karnego w Koronowie na rok 2025 w I kwartale zrealizowane zostało szkolenie pt. „Standardy humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności w świetle obowiązujących przepisów”. Natomiast w II kwartale realizowane jest szkolenie pt.: „Zadania humanitaryzmu, poszanowania

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej
mgr Paweł Berger

ZA ZGODNOŚĆ

220

godności oraz prawa skazanych wynikające z przepisów w tym zastosowanie Protokołu Stambulskiego i Reguł z Bangkoku". Szkolenia w powyższej tematyce prowadzone będą cyklicznie.

Dyrektor
Zakładu Karnego w Koronowie
z upoważnienia
mgr Dariusz Walczak

Wykonano w 4 egz.

██████████ Dyrektor Generalny Służby Więziennej

██████████ Dyrektor Okręgowy

Służby Więziennej w Bydgoszczy

3. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

4. a/a

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

[Signature]
mgr Paweł Berger

ZŁZGODNOŚĆ

Warszawa, dnia 21 marca 2025 r.

██████████
Specjalista Biura Ochrony i Spraw Obronnych
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

**Notatka służbowa z analizy użycia środków przymusu bezpośredniego
w Zakładzie Karnym w Koronowie w latach 2023 – 2025.**

Melduję, że w ramach przeprowadzonej analizy objęto użycie środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Koronowie, które zostały użyte w latach 2023 – 2025, tj.:

- w dniu 30.10.2023 r. wobec osadzonego ██████████
- w dniu 24.05.2024 r. wobec osadzonego ██████████
- w dniu 24.05.2024 r. wobec osadzonego ██████████
- w dniu 28.08.2024 r. wobec osadzonego ██████████

a) Użycie środków przymusu bezpośredniego w dniu 30.10.2023 r. wobec osadzonego

██████████

W dniu 30.10.2023 r. około godziny 14:45, osadzony IDO: ██████████ zakwaterowany w celi mieszkalnej ██████████, zlokalizowanej w oddziale ██████████ pawilonu ██████████, wyrażał swoje niezadowolenie z zakwaterowania go w przedmiotowej celi mieszkalnej. Skazany uderzył taboretami w okno celi mieszkalnej powodując zabicie szyby okiennej. W związku z zaistniałą sytuacją na miejsce zdarzenia udał się dowódca zmiany wraz z funkcjonariuszami wyposażonymi w środki ochrony osobistej. Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego, zwanej dalej „ustawą o ŚPB”, wezwał osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom. Osadzony w dalszym ciągu odmawiał wykonania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem oraz deklarował dalsze niszczenie mienia. Osadzony po zamknięciu drzwi do celi mieszkalnej, uderzał w nie i usiłował wpłynąć na decyzję administracji jednostki w postaci zmiany zakwaterowania. O powyższym dowódca zmiany poinformował Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie, który podjął decyzję o użyciu względem skazanego środków przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej w postaci technik obездвиżenia, kajdanek zakładanych na ręce trzymane

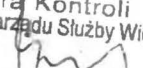
Biura Ochrony i Spraw Obronnych
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

[Signature]
mgr Paweł Berger

ZA ZGODNOŚĆ

z tyłu, siły fizycznej w postaci technik transportowych na czas doprowadzenia do celi zabezpieczającej. Dowódca zmiany wydał skazanemu polecenie, aby odłożył taboret więzienny, położył się na podłodze i założył ręce za głowę. W związku z zachowaniem osadzonego, dowódca zmiany wydał polecenie podległym funkcjonariuszom obezwładnienia osadzonego i wyprowadzenia z celi mieszkalnej. Osadzony w momencie wejścia funkcjonariuszy do celi mieszkalnej położył się na podłodze, nie stawiał oporu. Funkcjonariusze, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, zwanej dalej „ustawą o SW”, a także z art. 11 pkt 1, 8, art. 12 ust. 1 pkt 1 lit d i pkt 2 lit a „ustawy o ŚPB”, o godzinie 14:46 użyli siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia oraz kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu celem: wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem oraz przeciwdziałania niszczeniu mienia. Następnie dowódca zmiany, na podstawie art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 14 oraz art. 26 ust. 1 „ustawy o ŚPB” użył środków przymusu bezpośredniego w postaci umieszczenia osadzonego w celi zabezpieczającej. W celu przeprowadzenia osadzonego do celi zabezpieczającej użyto siły fizycznej w postaci technik transportowych zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz art. 14 ust. 1 „ustawy o ŚPB”. Techniki transportowe zastosowano w celu przemieszczenia osoby w pożądane miejsce. O godzinie 14:49 wprowadzono osadzonego do przedsionka celi zabezpieczającej. Zgodnie z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie celi zabezpieczającej i izby izolacyjnej z dnia 3 czerwca 2013 r. zwanej dalej „RMS w sprawie celi zabezpieczającej” przed umieszczeniem osadzonego w pomieszczeniu dźwiękochłonnym, poddano go kontroli osobistej w tymże pomieszczeniu. Funkcjonariusze nie poinformowali osadzonego o rozpoczęciu kontroli osobistej, nie podając podstawy faktycznej i prawnej jej wykonania, nie pouczyli osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi, co jest niezgodne z art. 223h §11 Kodeksu karnego wykonawczego zwanej dalej „ustawą KKW”. Czynności te dokonano w pozycji siedzącej, najbezpieczniejszej w tym przypadku dla osadzonego, jednakże na gumowej posadzce, bez podłożonej maty podłogowej, co jest niezgodne z § 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli, zwanego dalej „RMS w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych”. Osadzonego ubrano w bieliznę i odzież w monitorowanym pomieszczeniu dźwiękochłonnym celi zabezpieczającej, przy zastosowaniu siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d. „ustawy o ŚPB” (co nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Umieszczenie w celi zabezpieczającej nastąpiło o godzinie 15:04. Zastosowane środki przymusu bezpośredniego użyto zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1, 3 i 4 „ustawy o ŚPB”. Nie wnosi się uwag w tym zakresie. Dobór użytych środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a i d, ust.

ZA ZGODNOŚĆ

INSPEKTOR 2
 Biura Kontroli
 Centralnego Zarządu Służby Więziennej

 mgr Paweł Berger

2 lit. a, pkt 14 „ustawy o ŚPB”, był adekwatny do przypadku użycia środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 11 pkt 1 oraz 8 „ustawy o ŚPB”. Dowódca zmiany wyznaczył do kontroli zachowania osadzonego w celi zabezpieczającej oddziałowego, który to dokonał po raz pierwszy kontroli zachowania o godz. 16:11. Następnie o godzinie 16:55 dowódca zmiany dokonał kontroli zachowania osadzonego bezpośrednio w celi zabezpieczającej. Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami „ustawy o ŚPB”, wezwał osadzonego po raz kolejny do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom. Osadzony w dalszym ciągu odmawiał wejścia do wyznaczonej celi mieszkalnej. O godzinie 16:57 umożliwiono osadzonemu spożycie kolacji. Wydano osadzonemu na czas spożycia posiłku niezbędne przedmioty osobistego użytku. O godzinie 17.14 rozmowę z osadzonym przeprowadził młodszy wychowawca działu penitencjarnego. Osadzony w dalszym ciągu odmawiał wykonania wymaganego zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem. Dowódca zmiany po zakończonej rozmowie z wychowawcą ponownie wezwał osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego. Osadzony ponownie odmówił wejścia do wyznaczonej przez administrację celi mieszkalnej. O godzinie 18:07 wyznaczony funkcjonariusz dokonał ponownej kontroli zachowania osadzonego. O godzinie 18:21 osadzony włączył instalację przyzywową. Z uwagi na sprzężenie mikrofonu, nie można było zrozumieć treści komunikatu. Następnie o godz. 18:22 oraz 18:23 skazany uderza nogą w drzwi celi zabezpieczającej, po czym otrzymuje komunikat za pomocą instalacji przyzywowej od funkcjonariusza (treść niejasna). Zespół domniema, że przekazana informacja dotyczyła, rychłego przybycia funkcjonariuszy. Dowódca zmiany nocnej o godzinie 18:31 przybył do celi. Po zabezpieczeniu osadzonego przez funkcjonariuszy, dowódca zmiany motywował osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz rozpoczyna rozmowę, cyt.:

dowódca: „czy wejdzie Pan do wyznaczonej celi mieszkalnej?”,

osadzony: „no wejdę, no, ale nie na tamtą wejdę”,

dowódca: „musi wejść Pan na tą, która od początku administracja Panu wyznaczyła”,

osadzony: „no to mamy problem”,

dowódca: „jasna deklaracja [REDAKTOWANE]”,

osadzony: „idziemy, nie?!”,

dowódca: „tak czy nie?”,

osadzony: „rozepnij te kajdanki, bo kurwa tak je ścisnął, nie mogę ręką ruszać”,

dowódca: „spokojnie”.

Po rozmowie dowódca zmiany stwierdził, że osadzony był niewiarygodny, unikał kontaktu wzrokowego jak również był wulgarny podczas rozmowy. W związku z powyższym dowódca zmiany

uznał, że cel użycia środków przymusu bezpośredniego nie został osiągnięty w myśl art. 7 ust 2 „ustawy o ŚPB”. Umożliwiono osadzonemu skorzystanie z toalety oraz poprawiono założenie kajdanek. Poprawność użycia kajdanek sprawdził osobiście dowódca zmiany. Funkcjonariusze użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych, w celu przemieszczenia osadzonego pomiędzy pomieszczeniami celi zabezpieczającej (co nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Od godziny 20:01 osadzony wielokrotnie uderzał nogą w drzwi celi zabezpieczającej. Po przybyciu o godzinie 20:25 funkcjonariuszy do celi zabezpieczającej, umożliwiono osadzonemu zaspokojenie potrzeb fizjologicznych oraz zaspokojenie pragnienia. Funkcjonariusze ponownie użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych w celu przemieszczenia osadzonego pomiędzy pomieszczeniami celi zabezpieczającej (co również nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). O godzinie 20:31 decyzją dowódcy zmiany zakończono użycie wobec osadzonego środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce. Ze względu na agresywne zachowanie oraz deklarację dokonania autoagresji w postaci uszkodzenia głowy, dowódca zmiany o godzinie 20:44, na podstawie art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 4 i 6 oraz art. 16 ust. 1 i 17 „ustawy o ŚPB”, podjął decyzję o zastosowaniu środka przymusu bezpośredniego w postaci pasa obezwładniającego oraz kasku zabezpieczającego, celem przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Zmiana środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 12 ust. 1 pkt 4 i 6 oraz art. 16 ust. 1 i 17, była adekwatna do przypadku użycia środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 11 pkt 14 „ustawy o ŚPB”. W czasie zakładania pasa obezwładniającego, dowódca zmiany nie zachował szczególnej ostrożności w stosunku do osadzonego. Skrócił dystans do niego, co mogło spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia funkcjonariusza. Dowódca zmiany powinien dokonywać czynności służbowych za zabezpieczającym go funkcjonariuszem, który był wyposażony w tarczę ochronną. Zgodnie z § 4 pkt 3 „RMS w sprawie celi zabezpieczającej”, osadzonemu na czas określony w porządku wewnętrznym na sen wydano materac, koc, poduszkę i prześcieradło. Zwrócono uwagę, że dalsze użycie środka przymusu bezpośredniego w postaci celi zabezpieczającej, było kontynuowane w porze przeznaczonej na sen, w związku z czym powinien on zostać przebrany w piżamę. O godzinie 21:33, 23:20, 01:04, 02:50, 4:35 oddziałowy dokonał kontroli zachowania osadzonego w celi zabezpieczającej. Skazany o godzinie 5:03 oraz 5:43 zgłosił za pomocą instalacji przyzywowej potrzebę skorzystania z toalety. Kolejnej kontroli zachowania oddziałowy dokonał o godzinie 5:50. O godzinie 6:05 do celi zabezpieczającej przybył dowódca zmiany, przejmujący służbę w dniu 31.10.2023 r. w celu przeprowadzenia apelu porannego oraz umożliwienia osadzonemu skorzystania z toalety oraz zaspokojenia pragnienia. Osadzony wykonywał wydawane mu polecenia. Zabrano z celi wydane przedmioty na czas snu. Funkcjonariusze ponownie użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych w celu ponownego doprowadzenia do przedsiönka celi

zabezpieczającej jak również w celu umieszczenia osadzonego z powrotem w pomieszczeniu dźwiękochłonnym (co również nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Dowódca zmiany poinformował osadzonego o godzinie przybycia do jednostki Dyrektora, który podejmie decyzję o zakończeniu, bądź też dalszym użyciu środków przymusu bezpośredniego, nie dokonując samodzielnej oceny zasadności dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego. W celu umożliwienia zjedzenia osadzonemu śniadania o godzinie 7:43, ściągnięto kask zabezpieczający oraz wypięto ręce z pasa obezwładniającego jednoczęściowego. Wydano skazanemu śniadanie. Osadzony w czasie spożywania posiłku był spokojny oraz wykonywał wydawane polecenia. Osadzonemu po spożyciu posiłku umożliwiono zaspokojenie potrzeb fizjologicznych, skazany odmówił. O godzinie 7:55 wpięto ponownie ręce do pasa obezwładniającego oraz założono kask i za pomocą siły fizycznej w postaci technik transportowych wprowadzono do pomieszczenia dźwiękochłonnego. Wychowawca działu penitencjarnego przeprowadził ze skazanym rozmowę w czasie, której osadzony zadeklarował regulaminowe zachowanie.

Około godziny 7:56 w związku ze złożoną przez osadzonego deklaracją regulaminowego zachowania oraz wykonania polecenia wejścia do wyznaczonej celi mieszkalnej, Dyrektor jednostki podjął decyzję o zakończeniu stosowania wszystkich środków przymusu bezpośredniego, co jest zgodne z art. 7 ust. 2 „ustawy o ŚPB”, gdyż cel ich użycia został osiągnięty.

Przeprowadzono analizę dokumentacji w postaci oceny praworzędności i humanitaryzmu użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego ██████████, przeprowadzonej w dniu 09.11.2023 r. przez Kierownika działu ochrony Zakładu Karnego w Koronowie oraz przez Specjalistę Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy w dniu 20.02.2024 r. Nie wnosi się zastrzeżeń do uwag przedstawionych w przedmiotowych notatkach. Wniesione uwagi są adekwatne do przebiegu użycia środków przymusu bezpośredniego.

W wyniku analizy zachowania osadzonego przed użyciem środków przymusu bezpośredniego jak i w trakcie ich stosowania wskazać należy, że zostały one użyte adekwatnie do zaistniałej sytuacji, co jest zgodne z art. 6 ust. 1 oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 „ustawy o SW”. Po przeanalizowaniu pełnej dokumentacji z użycia środków przymusu bezpośredniego względem osadzonego ██████████ ██████████ nie wnosi się uwag co do praworzędności i humanitaryzmu w czasie ich stosowania. Niemniej, poza określonymi uchybieniami stwierdzonymi przez specjalistę Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej oraz kierownika działu ochrony stwierdzono dodatkowe uchybienia:

- 1) w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanej z Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności zwanej dalej „notatką z CBDOPW”, w części dotyczącej danych identyfikacyjnych funkcjonariuszy, zawarto wyłącznie dane funkcjonariuszy używających środków w pierwszej fazie. Przedmiotowa notatka powinna zawierać dane wszystkich uprawnionych

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

mgr Paweł Berger

ZA ZGODNOŚĆ

funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu w dniu 30.10.2023r. do ich zakończenia w dniu 31.10.2023 r.;

- 2) w notatce z CBDOPW w punkcie opis okoliczności (określenie użytych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia) w momentach umożliwienia osadzonemu zaspokojenia potrzeb fizjologicznych oraz pragnienia jak również spożycia posiłków, nie wskazano w notatce faktu użycia na czas doprowadzenia do i z przedsonka celi zabezpieczającej środków przymusu bezpośredniego określonych w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a „ustawy o ŚPB”, tj.: siły fizycznej w postaci technik transportowych;
- 3) niepoinformowania osadzonego o rozpoczęciu kontroli osobistej oraz o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej przeprowadzenie;
- 4) niewłaściwego przebrania osadzonego w czasie umieszczenia w pomieszczeniu dźwiękochłonnym (środki przymusu bezpośredniego użyto w porze przeznaczony na sen, w związku z czym osadzony powinien zostać przebrany w piżamę);
- 5) kontroli osobistej osadzonego przeprowadzonej na gumowej posadzce bez podłożonej maty podłogowej;
- 6) braku wyznaczenia strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsonku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a §5 „ustawy KKW”.

b) Użycie środków przymusu bezpośredniego w dniu 24.05.2024 r. wobec osadzonego

██████████.

W dniu 24.05.2024 r. około godziny 13:57 w trakcie kontroli osobistej, skazany ██████████ nagle i niespodziewanie uderzył oddziałowego ręką w twarz. W związku z powyższym o godz. 13:57 decyzją uprawnionego w dyżurce oddziału IX pawilonu B, użyto środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz art. 12 ust 1 pkt 2 lit. a „ustawy o ŚPB”, tj.: siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia oraz kajdanek zakładanych na ręce. Przyczyną użycia środków przymusu bezpośredniego było usiłowanie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego. Zgodnie z art. 34 ust. 2 pkt 1 „ustawy o ŚPB” osadzonego nie wezwano do zachowania zgodnego z prawem oraz nie ostrzeżono o zamiarze użycia środków przymusu bezpośredniego. Ze względu na nagłość zdarzenia, użycia wyżej wymienionych środków przymusu bezpośredniego nie zarejestrowano kamerą przenośną. Do oddziału przybył dowódca zmiany wraz z grupą funkcjonariuszy. Od tego momentu rozpoczęto rejestrowanie środków przymusu bezpośredniego przy użyciu kamery nasobnej dowódcy zmiany. Skazany przyjął postawę bierną oraz zadeklarował właściwe zachowanie oraz wykonywanie wydawanych poleceń. O godzinie 14:09

Zastępca Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie podjął decyzję o zakończeniu stosowania wszystkich środków przymusu bezpośredniego, co jest zgodne z art. 7 ust. 2 „ustawy o ŚPB”, gdyż cel ich użycia został osiągnięty.

Przeprowadzono analizę dokumentacji w postaci oceny praworządności i humanitaryzmu użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDAKTOWANE] przeprowadzonej w dniu 27.05.2024 r. przez Kierownika działu ochrony Zakładu Karnego w Koronowie. Nie wnosi się zastrzeżeń do uwag przedstawionych w przedmiotowej notatce. Uwagi są adekwatne do przebiegu użycia środków przymusu bezpośredniego.

Przedmiotowe zdarzenie zostało zakwalifikowane jako zdarzenie mogące wystąpić w Służbie Więziennej, tj.: napaść na funkcjonariusza lub pracownika lub naruszenie ich nietykalności cielesnej w myśl Zarządzenia nr 100/2022 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, w tym sposobu i trybu informowania o zdarzeniach, które wystąpiły w Służbie Więziennej oraz ustalenia sposobu i trybu przeprowadzenia czynności sprawdzających dotyczących tych zdarzeń, oraz sposobu ich dokumentowania. Decyzją Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej został powołany zespół spośród funkcjonariuszy Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy, do wyjaśnienia okoliczności powstania i przebiegu zdarzenia. W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających zespół wskazał uchybienia w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego w postaci:

- 1) braku ciągłego nadzoru podczas użycia środków przymusu bezpośredniego przez dowódcę zmiany. Przedmiotowe uchybienie zauważył również kierownik działu ochrony w notatce z oceny użycia środków przymusu bezpośredniego. Dowódca zmiany wielokrotnie opuszczał dyżurkę oddziałowego, w której w tym czasie używano środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDAKTOWANE]
- 2) niewłączenie kamery nasobnej przez dowódcę zmiany po przybyciu do oddziału mieszkalnego, w którym doszło do zdarzenia oraz użycia środków przymusu bezpośredniego.

Sprawozdanie z czynności sprawdzających okoliczności, oraz skutków zdarzenia w postaci: napaści na funkcjonariusza lub pracownika lub naruszenie ich nietykalności cielesnej, mającego miejsce w dniu 24.05.2024 r. w Zakładzie Karnym w Koronowie, zostało merytorycznie ocenione przez poszczególne biura Centralnego Zarządu Służby Więziennej, w myśl Instrukcji nr 2/2023 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 19.07.2023 r. w sprawie postępowania w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej z dokumentacją zdarzeń, które wystąpiły w Służbie Więziennej. Nie wnoszono uwag do praworządności oraz humanitaryzmu w czasie użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDAKTOWANE]

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

mgr Paweł Berger

ZA ZGODNOŚĆ

245

W wyniku analizy zachowania osadzonego przed użyciem środków przymusu bezpośredniego jak i w trakcie ich stosowania wskazać należy, że zostały one użyte adekwatnie do zaistniałej sytuacji, co jest zgodne z art. 6 ust. 1 oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 „ustawy o SW”. Po przeanalizowaniu pełnej dokumentacji z użycia środków przymusu bezpośredniego względem osadzonego [REDACTED] nie wnosi się uwag, co do praworządności i humanitaryzmu w czasie ich stosowania.

Następnie jak wynika z materiału dowodowego, osadzony w czasie rozmowy kilkakrotnie kwestionował wydawane polecenia, zmieniając wielokrotnie decyzje o ich wykonaniu. Ponadto stawiał czynny opór oraz niewykonywał poleceń. W związku z powyższym o godz. 14:30, na podstawie decyzji Zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie względem skazanego użyto środków przymusu bezpośredniego. Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 34 ust. 1 „ustawy o ŚPB”, wezwał osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom. Funkcjonariusze, o godzinie 14:30 zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW”, a także z art. 11 pkt 1, 13, art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a i d i pkt 2 lit a oraz art. 12 ust 1 pkt 14 „ustawy o ŚPB”, tj.: użyli siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia oraz technik transportowych, kajdanek zakładanych na ręce oraz celi zabezpieczającej celem: wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem oraz pokonania czynnego oporu. Techniki transportowe zastosowano w celu przemieszczenia osoby w pożądanym miejscu.

O godzinie 14:31 wprowadzono osadzonego do przedsiionka celi zabezpieczającej. Zgodnie z § 4 ust. 1 „RMS w sprawie celi zabezpieczającej” przed umieszczeniem osadzonego w pomieszczeniu dźwiękochłonnym poddano go kontroli osobistej w tymże pomieszczeniu. Funkcjonariusze nie poinformowali osadzonego o rozpoczęciu kontroli osobistej, nie podając podstawy faktycznej i prawnej jej wykonania, nie pouczyli osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi, co jest niezgodne z art. 223h §11 „ustawy KKW”. Czynności te dokonano w pozycji siedzącej, najbezpieczniejszej w tym przypadku dla osadzonego, jednakże na gumowej posadzce, bez podłożonej maty podłogowej, co jest niezgodne z § 10 „RMS w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych”. Osadzonego ubrano w bieliznę i odzież w monitorowanym pomieszczeniu dźwiękochłonnym celi zabezpieczającej, przy zastosowaniu siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d „ustawy o ŚPB”, (co nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 34 ust. 1 „ustawy o ŚPB”, wezwał ponownie osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego. Osadzonemu umożliwiono skorzystania z potrzeb fizjologicznych, odmówił. Dowódca zmiany poinformował osadzonego o zasadach pobytu w celi zabezpieczającej oraz wskazał na sygnalizację przyzywową i możliwość kontaktu z funkcjonariuszami

ZA ZGODNOŚĆ

INSPEKTOR
Biura Kontroli 8
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

mgr Paweł Berger

za jej pomocą. Godzina umieszczenia w celi zabezpieczającej to 14:47. Zastosowane środki przymusu bezpośredniego użyto zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1, 3 i 4 „ustawy o ŚPB”. Nie wnosi się uwag w tym zakresie. Dobór użytych środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a i d, ust. 2 lit. a, pkt 14 „ustawy o ŚPB”, był adekwatny do przypadku użycia środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 11 pkt 1 oraz 8 „ustawy o ŚPB”. Podczas kontroli zachowania o godzinie 16.31 w/w osadzony zadeklarował poprawne zachowanie oraz wykonywanie wydawanych przez funkcjonariuszy poleceń. O godzinie 16:32 na podstawie decyzji Zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie zakończono użycie wszystkich środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego, co jest zgodne z art. 7 ust. 2 „ustawy o ŚPB”, gdyż cel ich użycia został osiągnięty.

Dokonano analizy materiału dowodowego w postaci notatki służbowej kierownika działu ochrony z dnia 03.06.2024 r. z dokonania sprawdzenia zasadności oraz praworzędności użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDACTED] z dnia 24.05.2025 r. Nie wnosi się zastrzeżeń do uwag przedstawionych w przedmiotowej notatce. Uwagi są adekwatne do przebiegu użycia środków przymusu bezpośredniego.

W wyniku analizy zachowania osadzonego przed użyciem środków przymusu bezpośredniego jak i w trakcie ich stosowania wskazać należy, że zostały one użyte adekwatnie do zaistniałej sytuacji, co jest zgodne z art. 6 ust. 1 oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 „ustawy o SW”. Po przeanalizowaniu pełnej dokumentacji z użycia środków przymusu bezpośredniego względem osadzonego [REDACTED] nie wnosi się uwag co do praworzędności i humanitaryzmu w czasie ich stosowania. Niemniej, poza określonymi uchybieniami stwierdzonymi przez kierownika działu ochrony, stwierdzono analogiczne uchybienia jak w przypadku użycia środków przymusu bezpośredniego w dniu 30.10.2023 r., tj.:

- 1) w notatce z CBDOPW”, w części dotyczącej danych identyfikacyjnych funkcjonariuszy, zawarto wyłącznie dane funkcjonariuszy używających środków w pierwszej fazie. Przedmiotowa notatka powinna zawierać dane wszystkich uprawnionych funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia.
- 2) niepoinformowania osadzonego o rozpoczęciu kontroli osobistej oraz o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację;
- 3) kontroli osobistej osadzonego przeprowadzonej na gumowej posadzce bez podłożonej maty podłogowej;
- 4) braku wyznaczenia strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsionku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a §5 „ustawy KKW”.

ZA ZGODNOŚĆ

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej
mgr Paweł Berger

c) Użycie środków przymusu bezpośredniego w dniu 28.08.2024 r. wobec osadzonego

W dniu 28.08.2024 r. około godziny 9:54 podczas doprowadzania do oddziału VIII, grupy 20 skazanych po zakończonej łaźni, osadzony zachowywał się w sposób agresywny oraz wulgarny względem funkcjonariusza. Używał słów uznawanych za obelżywe cyt.: „po chuj się kurwa na mnie patrzysz”, a następnie opluł funkcjonariusza w twarz. W celu odizolowania skazanego od innych skazanych, funkcjonariusz wydał mu polecenie pozostania przed kratą przejściową. Osadzony wydanego polecenia nie wykonał. Za pomocą sygnalizacji napadowej drugi z funkcjonariuszy doprowadzających poinformował stanowisko dowodzenia o zagrożeniu. Przed wejściem do oddziału mieszkalnego funkcjonariusze za pomocą łączności radiowej usłyszeli komunikat, że do oddziału mieszkalnego wezwany został dowódca zmiany. Po wejściu do oddziału celem odizolowania od reszty grupy oraz w oczekiwaniu na dowódcę zmiany, skazanego doprowadzono do dyżurki oddziałowego. Po doprowadzeniu we wskazane miejsce, skazany ponownie przyjął postawę agresywną, gwałtownie ruszył w kierunku okna krzycząc, że cyt.: „potne się, odjebie się”. O godzinie 9:57 decyzją uprawnionego w dyżurce oddziału VIII, pawilonu B względem skazanego użyto środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz art. 12 ust 1 pkt 2 lit. a „ustawy o ŚPB”, tj.: siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia oraz kajdanek zakładanych na ręce. Przyczyną użycia środków przymusu bezpośredniego było usiłowanie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego. Zgodnie z art. 34 ust. 2 pkt 1 „ustawy o ŚPB” osadzonego nie wezwano do zachowania zgodnego z prawem oraz nie ostrzeżono o zamiarze użycia środków przymusu bezpośredniego. Ze względu na nagłość zdarzenia, użycia wyżej wymienionych środków przymusu bezpośredniego nie zarejestrowano kamerą przenośną. Około godzinie 9:57 przybyły na miejsce dowódca zmiany, przejął nadzór na użyciu środków przymusu bezpośredniego, rozpoczęto rejestrowanie użycia środków przymusu bezpośredniego przy użyciu kamery nasobnej dowódcy zmiany. Skazany nadal prezentował agresywną postawę, wznosił okrzyki, stawiał czynny opór oraz nie wykonywał wydawanych poleceń. W związku z powyższym o godzinie 10:08 na podstawie decyzji Zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie względem skazanego użyto środków przymusu bezpośredniego. Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 34 ust. 1 „ustawy o ŚPB”, wezwał osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom. Funkcjonariusze, o godzinie 10:08 zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW”, a także z art. 11 pkt 1, 13, art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a i pkt 2 lit a oraz art. 12 ust 1 pkt 14 „ustawy o ŚPB”, tj.: użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych, kajdanek zakładanych na ręce oraz celi zabezpieczającej celem: wyegzekwowania

ZGODNOŚĆ

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

10

mgr Paweł Berger

wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem oraz pokonania czynnego oporu. Techniki transportowe zastosowano w celu przemieszczenia osoby w požądane miejsce. O godzinie 10:16 wprowadzono osadzonego do przedsionka celi zabezpieczającej. Zgodnie z § 4 ust. 1 „RMS w sprawie celi zabezpieczającej” przed umieszczeniem osadzonego w pomieszczeniu dźwiękochłonnym poddano go kontroli osobistej w tymże pomieszczeniu. Funkcjonariusze nie podali osadzonemu podstawy faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli osobistej, nie pouczyli osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi, co jest niezgodne z art. 223h §11 „ustawy KKW”. Czynności te dokonano w pozycji siedzącej, najbezpieczniejszej w tym przypadku dla osadzonego, jednakże na gumowej posadzce, bez podłożonej maty podłogowej, co jest niezgodne z § 10 „RMS w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych”. Osadzonego ubrano w bieliznę i odzież w monitorowanym pomieszczeniu dźwiękochłonnym celi zabezpieczającej, przy zastosowaniu siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia zgodnie z art. 19 ust. 1 „ustawy o SW” oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d „ustawy o ŚPB” (co nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Dowódca zmiany, zgodnie z uregulowaniami zawartymi w art. 34 ust. 1 „ustawy o ŚPB”, wezwał ponownie osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom. O godzinie 10.32 skazany przełożył kajdanki na ręce trzymane z tyłu do przodu. W związku z tym, iż środek przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu okazał się nieskuteczny, o godz. 10.57 decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie zakończono użycie środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. „ustawy o SW”, a także art. 11 pkt 13, art. 12 ust. 1 pkt 4 oraz art. pkt 16 „ustawy o ŚPB”, tj.: użyto środka przymusu bezpośredniego w postaci pasa obezwładniającego jednoczęściowego. Między godziną 10.32 a 10:57 osadzony samodzielnie ściągnął spodnie, komentując, że są za duże i usiłuje przepiąć wszywkę w celu ich zwężenia w pasie. O godzinie 10.50 zakłada spodnie. W czasie kontroli zachowania osadzonego w celi zabezpieczającej, dowódca zmiany podejmuje decyzję dotyczącą zmiany wydanych osadzonemu spodni na mniejsze. O godzinie 10.58 umożliwiono osadzonemu skorzystanie z toalety. Funkcjonariusze użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych w celu przemieszczenia osadzonego pomiędzy pomieszczeniami celi zabezpieczającej (co nie zostało udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). O godzinie 11:05 ostatecznie założono osadzonemu pas obezwładniający. Dowódca zmiany wezwał osadzonego do zachowania zgodnego z prawem. Osadzony odpowiada, że cyt.: „nie wiem”. O godzinie 12:26 oddziałowy dokonuje kontroli zachowania osadzonego w celi zabezpieczającej. O godzinie 13.10 dowódca zmiany dokonuje ponownej kontroli zachowania osadzonego w celi zabezpieczającej.

WZGODNOŚĆ
 Inż. Paweł Berger

Dowódca zmiany umożliwił osadzonemu umycie rąk przed spożyciem posiłku, zaspokojenie pragnienia, spożycie posiłku oraz skorzystania z toalety. Funkcjonariusze ponownie użyli siły fizycznej w postaci technik transportowych w celu przemieszczenia osadzonego pomiędzy pomieszczeniami celi zabezpieczającej (co nie zostało ponownie udokumentowane w notatce z użycia środków przymusu bezpośredniego). Z uwagi na częściową poprawę zachowania o godzinie 13:22 decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie dokonano gradacji środków przymusu bezpośredniego, zakończono użycie pasa obezwładniającego jednoczęściowego, konieczne było dalsze użycie środka przymusu bezpośredniego w postaci celi zabezpieczającej. Dowódca zmiany wezwał ponownie osadzonego do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedził go o możliwości dalszego użycia środków przymusu bezpośredniego. O godzinie 14:45 decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie podczas kolejnej kontroli zachowania osadzonego zakończono użycie wszystkich środków przymusu bezpośredniego. Skazany zadeklarował poprawne, regulaminowe zachowanie. Cel użycia został osiągnięty, ustala przyczyna użycia środków przymusu bezpośredniego, co było zgodne z art. 7 ust. 2 „ustawy o ŚPB”

Zastosowane środki przymusu bezpośredniego użyto zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1, 3 i 4 „ustawy o ŚPB”. Nie wnosi się uwag w tym zakresie. Dobór użytych środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 12 ust. 1 pkt 1 lit a i d, ust. 2 lit. a, pkt 4 oraz pkt 14 „ustawy o ŚPB”, był adekwatny do przypadku użycia środków przymusu bezpośredniego, tj.: art. 11 pkt 1 oraz 13 „ustawy o ŚPB”.

Dokonano analizy materiału dowodowego w postaci notatki służbowej kierownika działu ochrony z dnia 04.09.2024 r. z dokonania sprawdzenia zasadności oraz praworzędności użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDAKTED] z dnia 28.08.2024 r. Nie wnosi się zastrzeżeń do uwag przedstawionych w przedmiotowej notatce. Uwagi są adekwatne do przebiegu użycia środków przymusu bezpośredniego.

Przedmiotowe zdarzenie zostało zakwalifikowane jako zdarzenie mogące wystąpić w Służbie Więziennej, tj.: napaść na funkcjonariusza lub pracownika lub naruszenie ich nietykalności cielesnej w myśl Zarządzenia nr 100/2022 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, w tym sposobu i trybu informowania o zdarzeniach, które wystąpiły w Służbie Więziennej oraz ustalenia sposobu i trybu przeprowadzenia czynności sprawdzających dotyczących tych zdarzeń, oraz sposobu ich dokumentowania. Decyzją Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszcy został powołany zespół spośród funkcjonariuszy Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszcy, do wyjaśnienia okoliczności powstania i przebiegu zdarzenia. W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających, zespół nie wskazał uchybienia w zakresie praworzędności i humanitaryzmu w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego.

Sprawozdanie z czynności sprawdzających okoliczności, oraz skutków zdarzenia w postaci napaści na funkcjonariusza lub pracownika lub naruszenie ich nietykalności cielesnej, mającego miejsce w dniu 28.08.2024 r. w Zakładzie Karnym w Koronowie, zostało merytorycznie ocenione przez poszczególne biura Centralnego Zarządu Służby Więziennej, w myśl Instrukcji nr 2/2023 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 19.07.2023 r. w sprawie postępowania w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej z dokumentacją zdarzeń, które wystąpiły w Służbie Więziennej. Nie wnoszono uwag do praworządności oraz humanitaryzmu w czasie użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonego [REDAKTOR] Biuro Ochrony i Spraw Obronnych Centralnego Zarządu Służby Więziennej wniosło formalne zastrzeżenia do materiału dowodowego w postaci sporządzonych notatek z użycia środków przymusu bezpośredniego. W związku z powyższym skierowano pismo do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy w ww. zakresie.

W wyniku analizy zachowania osadzonego przed użyciem środków przymusu bezpośredniego jak i w trakcie ich stosowania wskazać należy, że zostały one użyte adekwatnie do zaistniałej sytuacji, co jest zgodne z art. 6 ust. 1 oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 „ustawy o SW”. Po przeanalizowaniu pełnej dokumentacji z użycia środków przymusu bezpośredniego względem osadzonego [REDAKTOR] nie wnosi się uwag co do praworządności i humanitaryzmu w czasie ich stosowania. Niemniej, poza określonymi uchybieniami stwierdzonymi przez kierownika działu ochrony stwierdzono analogiczne jak w poprzednich przypadkach uchybienia:

- 1) w notatce z CBDOPW”, w części dotyczącej danych identyfikacyjnych funkcjonariuszy, zawarto wyłącznie dane funkcjonariuszy używających środków w pierwszej fazie. Przedmiotowa notatka powinna zawierać dane wszystkich uprawnionych funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia;
- 2) niepoinformowania osadzonego o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na przeprowadzenie kontroli osobistej;
- 3) kontroli osobistej osadzonego przeprowadzonej na gumowej posadzce bez podłożonej maty podłogowej;
- 4) braku wyznaczenia strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsionku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a §5 „ustawy KKW”;

Podsumowanie:

W wyniku przeprowadzonej analizy środków przymusu bezpośredniego użytych w Zakładzie Karnym w Koronowie w latach 2023 - 2025 (w dniach 30.10.2023 r. 24.05.2024 r. oraz 28.08.2024 r.) stwierdzono, że ich użycie odbywało się w sposób humanitarny i praworządny z zachowaniem przepisów prawa. Nie dochodziło do nadużyć w postaci bezprawnego stosowania przemocy fizycznej. Opisane powyżej przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Koronowie zostały użyte adekwatnie do zaistniałych sytuacji, co jest zgodne z art. 6 ust. 1 „ustawy o SW”, cyt.: „środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości”, oraz z zachowaniem uregulowań art. 7 „ustawy o SW”, cyt.: ust. 1 : „środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę”, ust. 2: „od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty”, ust. 3: „środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia i zdrowia uprawnionego lub innej osoby”. Funkcjonariusze w czasie użycia środków przymusu bezpośredniego odnosili się do osadzonych w sposób kulturalny z poszanowaniem ich godności. Zapewniano osadzonym możliwość zaspokojenia potrzeb fizjologicznych oraz zaspokajania pragnienia. W ramach przedmiotowej analizy środków przymusu bezpośredniego stwierdzono techniczne uchybienia, nie mające wpływu na praworządność i humanitaryzm.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono następujące uchybienia:

- 1) w notatkach z użycia środków przymusu bezpośredniego wygenerowanych z Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności”, w części dotyczącej danych identyfikacyjnych funkcjonariuszy, uwzględniono wyłącznie dane funkcjonariuszy używających środków w pierwszej fazie użycia środków przymusu bezpośredniego. Przedmiotowa notatka powinna zawierać dane wszystkich uprawnionych funkcjonariuszy używających środków przymusu bezpośredniego od momentu podjęcia decyzji o ich użyciu do ich zakończenia;
- 2) nieinformowania osadzonych o rozpoczęciu kontroli osobistej, podstawie faktycznej i prawnej przeprowadzenia kontroli osobistej oraz o prawie, terminie i sposobie złożenia skargi na jej realizację; co jest niezgodne z art. 223h §11 „ustawy KKW”;

ZA ZGODNOŚĆ

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

14

mgr Paweł Berger

282

- 3) przeprowadzania kontroli osobistej osadzonego j na gumowej posadzce bez podłożonej maty podłogowej, co jest niezgodne z § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania kontroli skazanych, tymczasowo aresztowanych, miejsc i przedmiotów oraz określenia wzorów protokołów tych kontroli;
- 4) braku wyznaczenia strefy maskowania w kamerze zainstalowanej w przedsiönku celi zabezpieczającej umożliwiającej osadzonemu wykonywanie intymnych czynności fizjologicznych w sposób, o którym mowa w art. 73a §5 „ustawy KKW”;

Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości, uchybień lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

Stwierdzone uchybienia proponuje przesać do Dyrektora Zakładu Karnego w Koronowie w celu służbowego wykorzystania oraz podjęcia działań w celu niedopuszczenia do podobnych uchybień w przyszłości. Ponadto rekomenduje się dokonanie przeglądu instalacji przyzywowej w celu polepszenia jakości dźwięku na wymagalnych nagraniach.

SPECJALISTA
Biura Ochrony i Spraw Obronnych
Centralnego Zarządu Służby Więziennej

[Signature]
kpt. Marcin Chrzan

INSPEKTOR
Biura Kontroli
Centralnego Zarządu Służby Więziennej 15
[Signature]
mgr Paweł Berger

ZA ZGODNOŚĆ